

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati do 9 peti vrst 4 l. D, od 10—15 peti vrst 4 l. D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, prtljivo. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopolnje sprejema le področje in sadostne frankovane.
Reklame se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		V Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	...	60—	72—	108—
3	...	30—	36—	54—
1	...	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 10% po nakazni.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

CAVEANT CONSULES V BEGRADU.

Prilodnje dni se prično v Beogradu pogajanja med našo in avstrijsko vlado. Avstrijski kancler dr. Seipel je haje že na potu v Beograd. Trenutki so torej jako važni in nujni. Ni nam znano, kateri može bodo pri pogajanjih zastopali našo vlado. V interesu zaslužjenih koroških rojakov bi bilo, da je v zastopstvu Slovenec, kateremu so znane vse brezpravnosti in nasilstva, pod kakršnimi združuje naši rojaki. Na tega naš diplomatje v Beogradu ne vedo, tega jim niti zamisliti ne moremo, saj je celo med nami dosti razumnikov, ki ne zasledujejo žalostnih dogodkov ter niti ne vedo, da imajo koroški Slovenci svoje glasilo »Koroški Slovenec«. Brezdvomno pa so tudi dr. Seipelu prikrile vse hudočije, ki jih uganja nahujskana nemška družba proti Slovincem pod zaščito orožnikov in sodnikov. Dr. Seipel je morda mnenja, da živijo Slovenci na Koroškem vse državljanske pravice, kakor so se jim obehale med plebskimi in kakor jih garantira senžermenska pogodba.

Odkar so koroški Slovenci padli pod Avstrijo, so pretrpeli toliko krivic, nastila in škand, da bo lahko predložiti v Beogradu dr. Seipelu delo knjižice, ki bi se imenovala »Stranjeni venec koroških Slovincov«. Ponovimo le glavne krivice. Koroški Slovenci nimaio niti ene slovenske šole, Koroške šole niso učilnice, temveč oddelkevalnice slovenske mladine. Na vseh koroških šolah ni ne enega narodno zavednega slovenskega učitelja.

Nad slovensko duhovščino se proizvaja tak teror, da je morala večina slovenskih duhovnikov zbežati v strahu pred smrtjo, saj so celo streljali na duhovnika, ko je šel bolnika previdet (slučaj dekana Limpia).

Orožniki, politični in sodni uradniki, ki bi morali ubogati ljudstvo v takih okoliščinah ščititi, so vseskozi hudi nasprotniki Slovincem. Sploh so na Koroškem vsi pravni in varnostni aparati le v zaščito Nemcem in renegatov in za uničevanje Slovincem.

Omenimo le najnovejši škandal. V Globasnici je priredil visokošolec Hutter nedolžno gledališčno igrro, katero je izjemoma okrajno glavarstvo v Velikovu tudi dovolilo. Toda nad okrajnim glavarjem so nemški fašisti (Heimatsdienst) in njim pokorni orožniki. Prišli so orožniki ter sredi

prodajanja vstopnic blagajno zaprli, češ da nimajo obiskovalci pismenih vabil in ker šolska mladina ne sme pri igri sodelovati brez dovoljenja okrajnega šolskega sveta. Prireditelj je orožnikom pojasnil, da dovoljenje pristojne oblasti vendar ne zahteva posebnih vabil in da otroci sploh ne sodelujejo. Ker so vključili pojasnilom orožniki vztrajali na prepovedi, je prireditelj napram razburjeni množici pripomnil: »To se pravi ljudi sekirati! Orožniki so napravili ovadbo na okrajno sodnijo v Dobri vasi in v ovadbi poudarjali: »Hutter ist ein fanatischer Jugoslawe«. Sodniku je to zadostovalo, da je Hutterja obsodil na 50.000 kron globe ali 48 ur zapora.

Takih in podobnih krivic in škand je na stotine ter se ne navajajo in množe dan na dan. Merodajni faktorji v Beogradu naj torej predložijo kanclerju dr. Seipelu, preden se sploh začne z njim pogajati, sledeče kardinalne zahteve koroških Slovincem, kakor jih našteva za ta namen »Ko-

roški Slovenec«, kakor: »Hočemo slovenske šole in slovenske učitelje! Imamo učitelje, a jim je povratek zabranjen. Hočemo svobodo pri ustanavljanju gospodarskih naprav in organizacij! Naše zadruge naj poslujejo neodvisno in svobodno. Hočemo svobodo za naša kulturna društva! Dovolijo naj se tečaji, igre, narodne prireditve. Hočemo slovenskega jezika zmnožne uradnike, predvsem nepristranske sodnike! Hočemo zaščito orožništva proti napadom od raznih nam nasprotnih, plačanih elementov! Mi plačujemo davke in prisilna posojila, mi hočemo tudi narodno in kulturno svobodo, pravico in enakopravnost z drugimi državljani republike Avstrije. Ne prosimo, zahtevamo to! Ne samo vsled raznih pogodb, ampak po pravicah človečanstva. Brez rešitve našega vprašanja ne bo mogoč lasen sporazum med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovincem in republiko Avstrijo.«

Strah pred blakem, ki ga ni!

V Gorici, 17. svečana.

Furlanska provinca je postala dejstvo. Ako ne verjameš tem besedam, stopi na naš južni kolodvor. Pisano ljudstvo se gnete po nje prostori. Slovinci, Furlani in Italijani — vsi trije potujejo po opravkih v Vidom na prefekturo. Vsi trije so nečvoljni: potrata časa je kljub veliki vladajoči brezposelnosti tudi v Italiji draga reč. A proti nji ni leka; Mussolini je brezsrčen kirurg.

30. januarja letos se je v Rimu sestel svet fašistovskih političnih komisarjev; zboroval je pod predsedstvom vladnega šefa Mussolinija. Komisarji so na tem posvetu obrazložili stanje v posameznih pokrajinah Italije. Za furlansko provinco je poročal odvetnik Pisenti. Govoril je tako-le:

»Nujno potrebno je bilo, da se je Goriška spojila z Vidmom. Na ta način smo iz dveh pokrajin napravili eno. Slava fašizmu, ki je je upal izvesti to delo! A posel s tem še ni odpravljen do kraja: na poti nam je zlasti avstrofilska duhovščina iz novo priključene goriške dežele. To duhovščino bo treba iztrebiti, sicer pridejo sadovi fašistovske zmage na naših tleh v opasnost.«

Za fašiste zelo spodobno povedano; a za nas? Za nas vsebuje ta del Pisentijevega govora samo opozorilo, da bo v kratkem tudi proti duhovščini naše narodnosti (Pisenti jo je imenoval »avstrofilsko«) le zato, da bo svojo mržnjo

do nje tehtneže opravičil! začelo perskivanje, katerega bo izzvala vlada posredno! Zatorej pozor!

Pisenti je dalje naglašal, da bi bilo treba sedaj, ko je Furlanija zadobila svojo zgodovinsko edinstvenost, zopet obnoviti oglejski patriarhat. — Tudi ta pobožna želja čika v isto smer, kamor zgoraj navedene besede!

Najvažnejši del Pisentijevega govora pa je bil odstavek o slovenskem fašizmu. Pisenti je trdil, da so se Slovenci kompaktno vpisali v Italijanske boje fašie ter s tem dokazali, da priznavajo fašistovsko vlado. Ta činjenica bo tudi onemogočila naprežanje Slovincem, da se na vzhodni meji Italije osnuje slovanski blok! Na Soči, je zaključil dalekovidni Pisenti svoj govor, imamo eno fašistovsko legio, na Tagliamentu drugo; in obe ščitita — Furlanijo!

Revna Italija, smešni fašizem: bojita se slovanskega bloka in ustvarjata proti njemu disciplinirane legije fašistov! Ali ni več nego nenaravno, da se volk oblači v volčjo kožo, potem ko je razenal krdelo ovac ter od uplone dronice že tretjino podavil? In to se z drugimi besedami pove: etična podlaga fašistovske ideje!

— bar.

Domači glasovi o dr. Ivanu Tavčarju.

»Slovenec« piše: »Ko se spominjamo pokojnikovega življenja, se dve čustvi v nas z enako močjo borita. Kot politik šteje Ivan Tavčar kot glavni predstavitelj slovenskega liberalizma, — da, — kot njega ustanovitelj, med naše največje nasprotnike, in dokler se ni iz javnega življenja umaknil, so se naši meči neprestano križali; kot človek pa je pokojnik kot mož-pošte-njak, kakor jih je malo, kot odkrit značaj in po izredni blagosti svojega srca užival spoštovanje vseh, ki so ga poznali.

Danes leži ta izredni mož sredi belih sveč na mrtvaškem odru in ta svečano-žalostni trenutek kliče tembolj k pozabljanju tega, kar je v političnem življenju bilo, ker je vendar skozi vse to vedno bolj ali manj proseval njegov plemeniti značaj, ki je v poznejših letih vedno bolj blazil tudi njegove politične korake in ki se je izkazal zlasti za njegovega županovanja v Ljubljani med vojno, ko je storil mnogo dobrega, ne da bi gledal na politično pripadnost, dokler ni javno delovanje sploh pustil in se ni njegova na dnu tako religiozna in visoko etična duša izpela v zadnjih in najlepših proizvodih dvaindesedemdesetletnega duha v »Cvetju v jeseni« in »Visoški kroniki«. Tudi zadnja leta njegovega življenja so priča preobrata, ki ni bil preobrat, ampak vrnitev k resničnemu jedru njegove narave. Tu se v vsem siljuju zrcali njegova ljubezen do slovenske domačije, do njenih gričev z belimi cerkvami na njih, do deviške sramežljivosti slovenske deklice in korenite poštenosti slovenskih mož, do nabožno trpeče in moško boreče se slovenske duše!

Tu je resnični Tavčar — najmekkejša in otroško-nežna duša pod trdo, svoje mehkohe sramujočo se skorjo! In politik izgine v tem svitu kakor večerne meglene pare pred svetlo luno.

»Jutranje Novosti« prinašajo dolgo posmrtnico, izvajajoč, da je zatisnil za večno svoje oči eden največjih, najzaslužnejših sinov osvobodene in ujedinjene jugoslovenske domovine, odlični politik in eden prvih slovenskih pisateljev dr. Ivan Tavčar. Žalostna vest, ki smo jo pričakovali zadnje dni vsi z resignirano togo, se je bliskovito razširila po vsem mestu in povzročila v vseh krogih umljivo potrtost, saj je bilo ime blagopokojnega dr. Ivana Tavčarja najtesneje zvezano z imenom naše umetnosti, prosvete in naše politike. Po mestu so zavihrale žalne zastave in povsod se je slišalo le popularno ime velikega pokojnika. Naštevajoč nje-

govo politično, literarno, človekoljubno delovanje zaključuje list: Umrl je mož, prežet globoke ljubezni do naše lepe domovine. Od svoje mladosti naprej je učil narod in ga vodil ter skrbel za njegovo blagostanje. Nihče od nas naj ne pozabi njegovih besed, da je najsladkejša ljubezen tista prva, komaj vznemljena mlada ljubezen do domovine... Umrl je mož, ki je vse svoje življenje delal za napredek in svobodo svojega naroda. Nad njegovim grobom plačajo Modrice, zdihuje Slovenija, žaluje ves jugoslovski in slovanski svet. Šel je, nam pa je zapustil dragocene sadove svojega velikega duha, svojega blagoga srca, do katerih je tudi zakon narave brez moči in v katerih bo pokojnik živel med nami večno. Večna slava njegovemu imenu!

»Jutro« piše o dr. Tavčarju kot boritelju za svobodomiselnimi idejami in zaključuje: Tavčarjeva osebnost je zazrtala v slovenski politiki globoko brazdo. On je podrl barijero, ki je ločila slovensko ljudstvo od velikega toka evropske politične kulture. V tem oziru je njegov pojav v našem političnem življenju epohalen in njegovo ime ostane za vedno zapisane v zgodovini naše nacionalne renesanse.

Slava njegovemu spominu!

Ruhrska debata v angleškem parlamentu.

— London, 20. svečana. (Izvir.) V poslanski zbornici prične danes obširna debata o ruhrskem vprašanju, ki so jo sprožili liberalci. Povod debati je dal sklep obeh liberalnih skupin, ki predlaga, da se poveri komisiji za proračunavanje mednarodnih vprašanj mandat, da prouči vprašanje plačilne zmoglosti Nemčije. Te debate se udeležuje Lloyd George, Asquith in Macdonald. Odgovarjal jim bo končno Bonar Law, ki bo tudi podal poročilo o uspehih konferenice s francoskim ministrom javnih del Le Trocquer. Večina poslanske zbornice je za to, da Anglija še nadalje ohrani svojo nevtralnost v ruhrskem vprašanju.

Pred političnim preobratom na Grškem.

— Rim, 20. febr. (Izvir.) Po poročilih iz Aten se bliža Grška velikemu političnemu preobratu. Grški narod je postal utrujen in si ne želi nikakih vojn več. Od vlade pričakuje, da začne voditi popolnoma miro-ljubno politiko.

A. E. W. Mason:

23

KLIC NA POMČ.

Roman.

»Ne, ne,« je zavpil, »to ni mogoče! Ne hujdujem se na vas, Ricardo. To so dejstva in, kakor sem rekel, dejstvom znam gledati v oči. Toda razlaga se bo našla, — če nam bo le mogoče.«

Za trenutek je zakril oči z rokami, nato pa je odložil papir.

»Kar se tiče Helene Vauqueler, je lagala,« je zavpil razburjeno in vrnil papir Hanaudu. »Kaj boste sedaj napravili?«

Hanaud se je nasmejaval in odkimal z glavo.

»Ali ste se že kdaj vozili z ladjo?« je vprašal.

»Da; kakaj?«

»Zato, ker napravijo vsak dan ob istem času trije oficirji opazovanja, da določijo lego ladje — kapetan, prvi oficir in drugi oficir. Vsak napise svoje opazovanje in kapetan vzame vsa tri opazovanja in jih primerja. Če se je prvi ali drugi oficir zmotil v svojih računih, mu kapetan to pove, toda svojega mu ne pokaže. Vendar se brezdvomno včasih tudi zmoti. Tako, gospodje, kritikujem vaša opazovanja, ne da bi vam povedal svoje.«

Vzel je Ricardov papir in ga še enkrat prečital.

»Da,« je rekel utrudno. »Toda dve vprašanji, ki sta zelo važni, ki nas edini morata dovesti do resnice — kako je to, da manjkata na vašem papirju. Ricardo?«

Hanaud je stavil to vprašanje z nairesnejšim obrazom. Toda Ricardo je občutil za slovenskimi besedami zbadanje. Zardel je in ni odgovoril.

»Zakaj,« je nadaljeval Hanaud, »brezdvomno je tu še nekaj vprašani. Oglejmo si jih. Kdo je bil možki, ki je soudeležen pri zločinu? Če bi le to vedeli, koliko dvomov bi bilo s tem odstranjenih! Kdo je bila ženska? Kako dobro bi bilo, če bi tudi to vedeli! Kako jasno je sledniti gospod Ricardo ugotovil vse ostale točke! Kaj se je pravzaprav godilo v salonu?« Ko je izrekel to vprašanje, se je snet črilo zbadanje iz njegovega glasu. Položil je komolce na mizo in se naslonil naprej.

»Kaj se je pravzaprav zgodilo v mali, ljubki sobi ravno pred dvainastimi urami?« je nonovil. »Ko ni več solnce sijalo na travnik in ko so vsi ptički molčali, ko so bila vsa okna zaprta in ves svet v temi, kaj se je zgodilo? Nimaio dosti opornih točk, da bi to zvedeli. Začnimo na sledeči način. Umor ni bil delo enega trenutka. Bil je skrbno pripravljen in natančno po načrtu izvršen. Tu ni smelo biti niti

ropota, niti nasilja. Na obeh straneh vile Rose so druze vile; par metrov dalje je cesta. Samo en krik, ropot, šum v tem boju — bil zado-stoval, da bi bila stvar brezuspešna. Torej umor je bil pripravljen in ni bilo niti krika, niti ropota. Niti en stol ni polomljen, samo eden je prevržen. Da, umor je bil dobro premišljen; to vemo. Toda kaj vemo o načrtu? Kako točno ga moremo vzpostaviti? Poglejmo! Prvič, v hiši je bil sokrivec — morda dva.«

»Ne!« je krepko dejal Wethermill.

Hanaud se za ta vzklil ni brigal.

»Drugič, ženska je prišla v hišo z gospo Dauvray in gospodično Celiijo med deveto in pol deseto. Tretjič, možki je prišel pozneje, toda pred enajsto, našel odprta vrata, bil spuščen v salon, ne da bi bila to gospa Dauvray opazila. Toda to se da natančno določiti. In kaj se je zgodilo v salonu? A, to je vprašanje. Nato le zmisljen z ramami in rekel še bolj zbadljivo kot prej:

»Toda čemu bi si belili glavo s to skrivnostjo, ko jo vendar pozna gospod Ricardo?«

»Jaz?« je zavpil Ricardo začuden.

»Gotovo,« je rekel Hanaud mirno, »kajti ogledal sem si drugo vaše vprašanje: »Kaj pomeni potvorjena pisava na listku?« In vi ste dodali: »Menda spiritistična pisava Celiijine roke.« Torej se je vršila seansa prošle noči v salonu! Kaj ne?«

Harry Wethermill je debelo gledal. Ricardo ga je bil polomil.

»Tako daleč nisem prišel v svojih sklepih,« je priznal ponizno.

»Ne,« je rekel Hanaud. »Toda vprašam se sam čisto resno, ali je bila včeraj zvečer v salonu seansa ali ne? Ali so tamburini ropotali v temi na zidu?«

»Toda če je cela povest Helene Vauqueler laž?« je dejal Wethermill v obupu.

»Potrpljenje, prijatelj moj! Vsa niena povest ni bila laž. Rekel sem, da je bil zločin dobro premišljen. Toda pri še tako dobro premišljenem načrtu le ni bilo mogoče izmisliti si čudne povesti o seansah in o madame de Montespan. To je resnica. Toda, če se je vršila seansa in če je listič papirja odgovor na kako kočljivo vprašanje, zakaj — in tu prihajam k prvemu vprašanju, ki ga je gospod Ricardo nozabil — zakaj se je oblekla gospodična Celiija včeraj zvečer s tako eleganco. Kar pravi Vauquier, je res. Njena obleka ni bila za seanso. Svetla, šumeča obleka, ki se vidi v poltemi ali celo v temi in ki bi šumela pri vsakem gibu, če bi še tako oprežno stopala, in velik klobuk — ne, ne! Pravim vam, gospodje, ne bomo prišli do dna tej skrivnosti, dokler ne bomo zvedeli, zakaj se je gospodična Celiija včeraj zvečer tako oblekla.«

Telefonska in brzojavna poročila

IZMENJAVA RATIFIKACIJ GLEDE SANT-MARGHERITSKIH KONVENCIJ.

— Beograd, 20. svečana. (Izvir.) Po poročilih iz Rima se santmargheritske konvencije obelodani v »Uradnih listih« tekom današnjega oziroma jutrišnjega dneva.

V zunanem ministristvu se vrše konference, na katerih razpravljajo o vseh tehničnih, finančnih in administrativnih odredbah, ki so potrebne povodom izpraznitve oziroma zasedbe Sušaka in tretje dalmatinske cone.

Na včerajšnji konferenci, ki so se je udeležili ministri zunanji zadev dr. Ninčič, minister financ dr. Stojadinović in razni strokovnjaki, so bile razmotrivane prednosti o finančnih odredbah. Razpravljano je bilo tudi vprašanje prehrane od nas prevzetih kraljev v Dalmaciji, kakor tudi vprašanje administrativne organizacije. Tekom včerajšnjega dneva se ni pripelo iz Rima uradno poročilo o izmenjavi ratifikacij. Kakor javljajo nekateri tujerazni listi, se prične izpraznitev od Italijanov še zasedena ozemlja tekom jutrišnjega dneva, v prvi vrsti gre za izpraznitev Sušaka.

Volilna borba.

NARODNI SOCIJALISTI NASTOPIJO V ZAGREBU.

— Zagreb, 20. svečana. (Izvir.) Narodnosocialistična stranka je včeraj pri sodišču vložila svojo samostojno kandidatsko listo. Nosilce liste je dr. Ivo Politeo. V prvem okraju kandidira kovač Petkovšek in v drugem okraju tipograf Vladeša. Kandidatna lista NSS je v Zagrebu peta.

KANDIDATNE LISTE ZA BEOGRAD.

— Beograd, 20. svečana. (Izvir.) Pri mesnem sodišču so bile včeraj vložene kandidatske liste strank, ki nameravajo nastopiti pri volitvah v narodno skupščino. Tudi v Beogradu je strankarstvo zelo razvito, kar kažejo številne kandidatske liste. Od sodišča so bile potrjene te liste: 1.) demokratska s Ljubo Davidovičem kot nosilcem, 2.) oficijelna radikalna s Pašićem, 3.) neodvisna radikalna s Protićem, 4.) socialdemokratska z dr. Kosinovićem, 5.) lista nametnikov z odvetnikom Grebenacem, 6.) neodvisne delavske stranke Jugoslavije s Todorovićem in 7.) nacionalnih naprednjakov z dr. V. Garašinom.

Smrt ministra dr. Rašina.

SKLICANJE NARODNE SKUŠČINE. POGREBNE SVEČANOSTI.

— Praga, 19. februarja. (Izvir.) Na današnji seji ustavnega odbora se je predsednik dr. Kroupa v toplih besedah spominjal finančnega ministra dr. Rašina. Za jutri je sklicana žalna seja parlamenta. Za jutri je sklicana tudi seja ministrskega sveta, na kateri se formalno reši vprašanje Rašinovega naslednika.

Včeraj so v anatomskega zavodu univerze izvedli obdukcijo Rašinovega trupla. Po končani obdukciji so Rašinove ostanke prepeljali v narodni muzej. Katafalk bo postavljen v Pantheonu.

V pogrebni povorki bo korakala pehota in artilerija. Na olišanskem pokopališču pred krematorijem govorita v imenu vlade minister Stříbrný in v imenu demokratske stranke dr. Kramář. Cerkvene obrede opravi podpredsednik narodne skupščine pater Šramek oz. nadškof Kordač. Truplo Rašinovo bo sežgano v krematoriju.

— Praga, 20. februarja. (Izvir.) V imenu diplomatskega zbora je včeraj kot doyen izrazil papeški nuncij v zunanem ministristvu čechoslovaški vladi najgloblje sožalje zastopnikov tujih držav.

— Praga, 20. februarja. (Izvir.) Za jutrišnji pogreb je izdelan program, po katerem koraka v spremljevalni infanteriji in artileriji v polni vojni opremljeni. Nad pogrebni spremljevalni plove zračna eskadrila.

Za mirovno posredovanje.

— Berlin, 19. februarja. (Izvir.) V razgovoru z novinarji je izjavil socialistični voditelj Braitscheid, da se Nemčija ne more sedaj še pogajati, ker bi to pomenilo samo nov poraz. Vsak nemški predlog bi bil odbit in govoriti bi se moglo samo o kapitulaciji. Dosedanje nemško postopanje je imelo uspeh, katerega se ne sme omaloževati. Zato pa pričakujemo, da pride do posredovalnega predloga. V takem slučaju bo znala socialistična in demokratska stranka prisiliti nemško vlado, da sprejme brez drugega stavljenega predloga. Socialisti obžalujejo ministra Cuna, da je vstvaril tako finančno in politično situacijo, ki je dala Francozom pretvezo za okupacijo Ruha. Glede vztrajanja v borbi pravi Braitscheid, da je to odvisno od gospodarske situacije in duševnega razpoloženja ruhrskih delavcev. Ne sme se pozabiti, da boj, ki se tam vrši, ni vojna industrija, ampak morda borba za supremacijo francoskega ali nemškega kapitala, marveč titaniki boji nemškega proletariata proti francoskemu kapitalizmu. Enotne fronte ne gospodari položaja so delavci. Ti hočejo, da ima Nemčija ostati Nemčija! To je tudi pot k pravičnemu vodstvu politike v nemški republiki.

Gospodarski sporazum med Avstrijo in Jugoslavijo.

— Dunaj, 20. februarja. (Izvir.) Listi priobčujejo situacijsko poročilo v zunanji politiki dobro verzirane »Politische Korrespondenz«. Ta korespondenca priobčuje članek o pomenu gospodarskega zblizanja med Avstrijo in Jugoslavijo oziroma o obisku kancelarja dr. Seidla v Beogradu. Članek veli:

Potovanje zveznega kancelarja in zveznega ministra za zunanje zadeve v Beograd je bilo že delj časa razmotrivano v sporazumu z jugoslovansko vlado in je v zvezi z vsemi potovanji, ki jih je zadnji čas avstrijska vlada storila, da okrepi temelje razmerja Avstrije do vseh sosedov. V političnem oziru odgovarja potovanje skozinskozi miriljubni potezi avstrijske zunanje politike, ki stremi za tem, z vsemi sredstvi storiti vse v svrhu konsolidacije Srednje Evrope, ki naj tvori podlago gospodarskemu procvitu narodov. Ti od jugoslovanske vlade uvaževani cilji bodo tvorili brezdomno glavni predmet razgovorov v Beogradu. Kar se tiče gospodarskih odnosov med obema državama, se ne sme prezreti, da se bodo večinoma poglobili in okrepi. O predpogojih za njih poglobitev bodo v Beogradu posvetovanja, za katerih ugodni potek sta obe vladi prispevale s predpripravi. Avstrijsko ljudstvo pozdravlja pot svojih zastopnikov v Beograd z gotovo nado, da se odnosi od naroda do naroda, od gospodarstva do gospodarstva najugodnejše razvijajo.

Važna izjava nemškega kancelarja.

— London, 20. svečana. (Izvir.) V »Standard Times« priobčena izjava nemškega državnega kancelarja dr. Cuna je vzbudila v političnih krogih splošno pozornost in delno razburjenje. V izjavi dr. Cuna veli, da bi bila umestna intervencija Anglije. To posredovanje Anglije pa politični krogi zelo različno komentirajo. Splošno naglašajo, da je to prvi korak Nemčije, da se doseže sporazum v ruhrskem vprašanju. Večina londonskih listov obavlja komentarje k tej izjavi ter veli, da je Anglija v bistvu na strani Francije, da ne obstoja nikakoli priprave na napad Nemčiji, vendar pa hoče Anglija v ruhrskem vprašanju še nadalje ohraniti popolno svojo nevtralnost.

Položaj v Ruhrskem ozemlju.

NEMCIJA ZAHTEVA OD BELGIJE ZADOŠČENJE.

— Berlin, 19. svečana. (Izvir.) Nemčija vlada je poslala belgijski vladi noto, s katero zahteva zadoščenje radi tega, ker je neki belgijski častnik z revolverem grozil ta tiku nemških železnih Grottepassu ob priliki okupacije postaje v Oberhausnu.

PET FRANCOSKIH VOJAKOV ZAPRTIH V NEKEM RUDNIKU V BROCHUMU.

— Pariz, 19. svečana. (Izvir.) Pet francoskih topničarjev je prišlo pred neki rudnik v Brochumu in hotelo izvršiti revizijo. Ko so stopili v rudnik, so se za njimi zaprla vrata. Izhod so dobili le s težavo potem ko se je znan s strani na pomoč došlih Francozov zagrozilo, da se vrata razstrelje. Govorilo se je, da je bil en delavec ubit in več težko ranjenih.

— Berlin, 19. svečana. (Izvir.) O dogodku v Brochumu se preroča: Delavci so zabranili vstop francoskim vojakom, ki so hoteli odpreti kolonijo lesa. Francozi so razbili vrata s strojnimi puškami, ubili enega delavca in drugega ranili. Delavci strajkajo.

STOMILIJONSKA GLOBA.

— Gelsenkirchen, 20. svečana. (Izvir.) Francoska okupacijska oblast je radi umora francoskega orožnika naložila mestu 100 milijonsko denarno globo. Francoska oblast je že do danes zbrala na ta račun 98.100.000 mark. Mesto se brani plačati globo.

Resni konflikt med Poljaki in Litavci.

— Dunaj, 19. svečana. (Izvir.) »Acht-uhrlblatt« javlja iz Varšave, da so med Poljsko in Litavsko nastali resni konflikti. Med poljskimi četami in litavskimi uporniki traja v takozvanem nevtralnem ozemlju artilerijska bitka. Na obeh straneh je že več sto mrtvih in ranjenih. Zelo hudi spopadi so bili pri vasi Orani.

— Berlin, 19. svečana. (Izvir.) Berlinski litavski odpravnik se je vrnil iz Kovna ter je izjavil, da sta bila dosedaj dva večja spopada med Litavci in Poljaki. Poljske čete so prekomerile ponekod demarkacijsko črto.

Železniška nesreča v Prekmurju.

— Murska Sobota, 20. svečana. Danes ponoči sta pri železniški postaji Kotaribi trčila dva vlaka. Dve osebi sta bili takoj na mestu mrtvi; dve težko ranjeni, pa so prepeljali v mariborsko lano bolnico. Kako je nesreča nastala, še ni poenoteno.

— Budimpešta, 19. febr. (Izvir.) Iz Velike Kanije javljajo: Med obema postajama ob meji Mura Kereszturjem in Kotaribiho sta danes ponoči trčila jugoslovanski in madžarski tovorni vlak. Dva jugoslovanska železničarja sta mrtva, 1 težko ranjen.

Politične vesti.

— Kandidatska lista naprednega Jloka, ki ga tvori narodno napredna in jugoslovanska demokratska stranka v Ljubljani, je bila danes vložena pri deželnem sodišču in potrjena.

— Radikalni kandidati v mariborskem okrožju. Kakor smo že poročali, je nosilec radikalne kandidatske liste v mariborskem okrožju finančni minister dr. Milan Stojadinović. Okrajni kandidati so til: Za volilno okraje Brežice-Kozje, Smarje in Rogatec Blaž Zupanc, brivec; za volilni okraj Celje in Konjice Ivan Sretenović, posestnik v Rogški Slatini, za okraja Murska Sobota in Dolnja Lendava Josip Benko, trgovec v Murski Soboti, za volilno okraja Laško in Slovenji gradec Miha Koren, posestnik v Petrovčah, za okraja Ljutomer in Maribor Izvi breg dr. Janko Dernovšek, primarij v Mariboru, za okraja Maribor desni breg in Prevalje Josip Nahligal, železničar v Studencih pri Mariboru, za okraj Mozirje, Gornji grad dr. Leopold Lenard, duhovnik in pisatelj v Beogradu, in za volilno okraja Ormož in Ptuj Fran Verlič, viničar pri Sv. Petru pri Mariboru.

— Bolezen Ljube Nešića. Po poročilu iz Beograda je pooblaščen minister Ljuba Nešić lahko obolcel. Minister zunanjih zadev dr. Ninčič je ozdravel.

— Val raznarodovanja. »Corriere di Gorizia« prinaša v prevodu naš članek gornjeg naslova in dostavlja tole: »Na to srdito tirado bi lahko reagirali najživahnejše. Ali to smatramo za potrebno, ker se poročilo jugoslovanskega agenta samo po sebi dovolj komentira. To je nepotrebno še iz drugega vzroka: najbolj zdravi in najbolj razsvitljeni del juljskih Slovencev se pridružuje fašizmu iz prepričanja, ker ve, da je v tem prearjačem gibanju bodočnost za vse poštene in lojalne državljane.« — Komentara goriški list nede pisati, namreč takega, ki bi izpodbil izvajanja članka »Val raznarodovanja«. Resnica v članku se ne da odvreči. To je gotovo. To vedo dobro italijanski gospodje. Pod silnim pritiskom uvažajo res ljudi med Slovenci k fašizmu, ali iz prepričanja še ni pristopil nihče. Seveda bi ne imeli nič proti temu, ako bi fašizem prinašal Slovincem v Julijski krajinu pošteno bodočnost, toda poštenost in lojalnost sta pri fašistih pojma, spadajoča v okvir pojmov o strohovanju in temu sledeči brezpozorni pokorščini, katero žene val raznarodovanja tja, kamor žele fašistovski glavarji, ki hočejo v Julijske Slovence kar preko noči viliti italijanstvo. Časi pa se izpreminjajo in pride doba, ko se bo moralo marsikaj izpremeniti tudi v Julijski krajinu.

— Razkrinkani italijanski komunisti. Vrhovni organ bolševiške propagande v Moskvi je poslal komunističnim in socialističnim organizacijam v Italiji tajno navodilo, naj se kar naenkrat začne bore proti fašizmu in strmoglavijo njihovo vlado. Politika, ki že več dni preiskuje tajništva komunistov in socialistov, je našla te tajne listine. Vlada o tem ni izdala nobenega uradnega poročila, vendar pa je znano, da je bilo aretiranih mnogo agitatorjev, med njimi tudi vodje italijanskega bolševizma puča l. 1921. Posebno uspešno je bilo delovanje policije v večini mestnih severne Italije, v Genovi, Florenci in Bologni. V Milano se je posrečilo naći v neki kleti 12 zabojev bomb, 89 granat, 5 zabojev smodnika, 50 pušek in več streliva. V kleti so sedne hiše so našli prostor, kjer so se zbirali komunisti pod predsedništvom znanega propagandista Forticari.

— Sklepi tretje internacionale. Odbor III. internacionale je sprejel na plenarni seji naslednje sklepe: Da se zbol za zunanji položaj sovjetske vlade, je potrebno nekoliko popustiti raznim inozemskim vladam, v prvi vrsti je treba obljubiti, da ne bomo več širili svoje propagande. Istočasno pa je treba z vso energijo nadaljevati agitacijo na vzhodu proti Angliji in v Poruri proti Franciji. Ker primanjkuje za to potrebnih sredstev, je treba izročiti sovjetski delegaciji vsa zbrana darila, ki so bila namenjena gladočim v Rusiji. Posebno se je treba boriti proti fašizmu in proti onim državnim Evropa, ki so s komunističnega stališča nevarni kot Poljska in Mussolini. Poslužiti se je terorističnih aktov, da se uničijo politični nasprotniki. Ker je rešena armada čim manj zanesljiva, morajo biti oborožene komunistične sekcije tako, da bi mogle zatreti notranje vstaje. Preskrbeti je sekcije s strojnimi. Pripraviiti komunistična združenja, da jih bo mogoče nemudoma poslati v sosednje države, kadar izbruhne tam revolucija. V tehnične oddelke rešene armade, kakor n. pr. aviacijo, tanke, dušične pline poslati samo komuniste. Preskrbeti z orožjem inozemske komuniste, ki so se pridružili III. internacionali. Komunisti razširjati vse inozemske časopise, ki pišejo proti komunizmu.

— Ljudsko števje v Palestini. Ljudsko števje v Palestini izkazuje 756.312 oseb. Mohamedancev je 500.000, Židov 83.794, kristijanov 73.024. Židje prevladujejo v Jeruzalemu.

— Volilna pravica za francoske žene. Iz Pariza poročajo, da je zbornični odesk za splošno volilno pravico sprejel z 12 proti 2 glasovoma poročila poslanca Barthémyja, ki zastopa žensko volilno pravico. Z 8 proti 3 glasovom je bil sprejet izreminievalni predlog poslanca Flandrina, ki določa za aktivno in pasivno volilno pravico žensko starost 25 let.

Gospodarstvo.

— Dobava modre galice in salmiaka. Pri ravnanstvu državnih železnih v Subotici se bo vršila dne 3. marca t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5000 kg modre galice in 300 kg salmiaka. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Prodaja stare pločevine. Pri ravnanstvu državnih železnih v Subotici se bo vršila dne 2. marca t. l. prodaja stare pločevine. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobava moke. Odelenje za mornarico v Zemunu sprejema do 25. februarja t. l. ponudbe za dobavo 8 vagonov pšenične moke tipa 80%. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobava novih vrec in ovočnega papirja. V pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 3. marca t. l. ob 11. uri dopolne ofertalna licitacija glede dobave 400.000 komadov vrec za sol, dne 15. marca t. l. ob 11. uri dopoludne pa ofertalna licitacija glede dobave ovočnega papirja za tabak. Predmetna oglasa sta v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Dobava mesa. Dne 26. februarja t. l. ob 10. uri dopolne se vršijo pri Intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu in pri komandah mest v Karlovcu, Fuzinah, Martinišcih, Varaždinu, Čakovcu, Dolni Lendavi in Murski Soboti ofertalna licitacija glede dobave mesa za posamezne garnizije za čas od 1. aprila do 30. junija 1923. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Produkcija kave v Santosu. Produkcija kave za leto 1922/23, namenjene za izvoz se cení na 7.800.000 vrec. Leto 1921/22 je dalo vrec 8.179.000, leto 1920/21 pa 10.511.000 vrec. Izvoz se torej znatno znižal.

— Cene sladkornja v Franciji. Pariz, 16. februarja. Cene sladkornja so zopet porasle. Današnja cena znaša 4% franka za kg.

— Trešil, ki se smeje. »Industrie Kurier« pravi, da je predvidno nastopanje čechoslovaške vlade v ruhrski zadevi zagotovilo čechoslovaški industriji prednosti tretjega, ki se smeje. Na mho je bila oprsčena nadležne nemške in belgijske konkurence, proti kateri se je borila zlasti na Balkanu. Sklenjenih je že več kupčij po ugodnih cenah. Uvoz čechoslovaškega železa v Nemčijo je že znatno narasel.

— Ogromne dividende v Zedinjenih državah. Iz Newyorke poročajo, da so bile v industrijskih in trgovskih družbah odločene ogromne dividende. Rekord je dosegla družba »Withers Machines Works«, ki je pomenila svoj kapital od 600.000 na 9 milijonov dolarjev in razdelila dividende 1400%. Dange so določile dividende od 100 — 200%. Amerika dela, Evropa se pa prička.

— Rusko žito, poslano v Hamburg. Ruska vlada je poslala te dni po dogovoru, sklenjenem z nemško vlado, v Hamburg žito za 3 milijone goldinarjev. Tako se ne izvrši plačilo ne v nemški ni ne v ruski valuti.

— Angleške izdelave imajo zdajne čase vedno več dela. V ladedelnicah Wear so izdelali od oktobra do konca januarja 32 ladij.

— Javni dolg Zedinjenih držav je znašal koncem januarja 22 milijard in 731 milijonov dolarjev, ker se je zvišal meseca januarja za 255 milijonov.

— Industrijska situacija v južni Rusiji je zelo neugodna, kakor se glasi poročilo ukrajinskega delegata Kuznecova. Produkcija premoaga ne znaša več nego 25 ali 30% predvojnega debave. Kovinsko delo počiva. Od 20 tovarov se v obratu samo 3. Samo industrija lokomotiv dela vsled državnih naročil.

— Vzorčni vešesem v Budapešti. V Budapešti se bo vršil od 19. do 28. marca t. l. vzorčni vešesem. Za blago nameneno za vešesem kakor tudi za obiskovalce bodo zagotovljene največje ugodnosti. Interesentom da e pošlala Trgovska in obrtniška zbornica v Budapešti.

— Gospodarski stiki med Italijo in Poljsko. Poljski listi poročajo, da bo v kratkem ratificirana polsko-italijanska pogodba glede petrolea. Ta pogodba dovolja italijanskim firmam eksploatacijo obsežnih petrolejskih vrelcev v borislavskem okraju.

— Trgovinski odnosi med Poljsko in Rusijo. V prvi polovici marca se sestane v Rovnu zastopniki združenja poljskih trgovcev v svrhu informacije glede trgovine z Rusijo in Ukraino. Na istem sestanku se bo razpravljalo tudi o tesnejših gospodarskih stikih z Nemčijo.

— Italijani bi si radi osvojili jugoslovanske rudnike. »Unione Italo-jugoslava« v Pimu raznošila v Jugoslavijo na lastnike večjih in manjših rudnikov vlistna pisma s ponižnim vprašanjem, ali bi bil morda ta ali oni rudnik na prodaj. Posebno veliko je italijansko zanimanje za maniše premogokope. Ali italijanska lokavost ne bo žela uspeha.

— Draginja na Madžarskem. V zadnjem mesecu je narasla draginja na Madžarskem za 15,5 odst. Početkom leta 1922 je stalo življenjsko vzdrževanje 81krat več nego v mirnem času, danes stane 325krat več.

— Preveč zlata v Ameriki. Iz Pariza: Zedinjene države imajo danes polovico zlata vsega sveta, kar pa nima najboljših posledic za ameriško gospodarstvo. Tako vsaj skli-pa poročila kontrolorja Kressinga, ki izvaža, da prevelika množina zlata škoduje Zedinjenim državam, kakor ni v korist drugim dežlam pomanjkanje zlata. Kressing ne predlaga sicer proti temu nikakega sredstva, ali to zahteva, da nai Zedinjene države ne uvažajo več zlata.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

OPERA.

Ponedeljek 19. febr.: Zaprtro.
Torek, 20. februarja: Lakme. Gostovanje ge. Vesel - Pola iz Zagreba. Red E.
Sreda, 21. februarja: Njžava. Red A.
Četrtek, 22. februarja: Rigoletto. Gostovanje ge. Vesel - Pola iz Zagreba. Red D.
Petek, 23. februarja: Gorenjski slavček. V prid Udruženju gledaliških igralcev. Izven.
Sobota, 24. februarja: Mefistofeles. Red B.
Nedelja, 25. februarja: Vrag in Katra. Izven.
Ponedeljek, 26. februarja: Zaprtro.

DRAMA.

Ponedeljek 19. febr.: »Čudež sv. Antona« in »Črna dama iz smetov« Red D.
Torek, 20. februarja: Zaprtro.
Sreda, 21. februarja: Za pravdo in srca. C.
Četrtek, 22. februarja: Idijot. Začetek ob pol 8. Red B.
Petek, 23. februarja: Voliček. Red E.
Sobota, 24. februarja: Ugrabljeni Sabinke. Red D.
Nedelja, 25. februarja: Ob 3. polpodne: Živi mrtvec. Izven. — Ob 8. zvečer: Za pravdo in srca. Izven.
Ponedeljek, 26. januarja: Voliček. Red A.

Za PRAVDO IN SRCE.

Tragedija v 5 dejanjih od + Antona Medveda. Tri stoletja in pol nas ločijo od one dobe. Nared ni sicer nikdar čisto pozabil na ustanek Uboge gmaine, vendar se ni zavedal celotnega pomena. Odtodaj pa do svltanja narodnega pokreta v 19. stoletju je Slovenstvo živelo zopet kot topa masa tlačanov pod tuji gospodi, celo brez enotnega narodnega imena. Pa zakon narave je vseobsežen in isti. V razstrelivu, ki leži mirno v skladišču, tiči nepretrgoma sila eksplozije; v kamenu, tudi če ga držimo v roki, ne umre težnost in volja do padca proti zemlji. Enako človeški zgodovini: če se niso mogli izživeti, si latentno ohranijo prepičanje, ki jih je bilo rodilo, in treba je le, da odpade zapreka, pa se zopet razvijajo dalje po svoji naravi.

Z narodnim prebujenjem smo stopnema začeli zopet gledati kot prstati na pradede, ki so v davnem času obupno in z žrtvovanjem samih sebe trkali si robske verige. Iskra, ki je bila v slovenskih in hrvatskih srclih zanetila kmetsko pobuno, tili po dolgem mrtviliu zopet v naših srclih in misel, ki je stari bormec ostala komaj podzavestna, se v nas danes razvija dalje v smeri v katero bi bili dogodki morali dovesti, če bi bil slovenski in hrvatski kmet pred 350 leti zmagal. To je narodni misel. Gubec in Gregorčič sta tvegala pravzaprav je socialen boj za en stan, za stan kmetov proti graščakom. Toda ob zmagi bi bilo iz tega boja moralo logično iziti narodno naše samoodločevanje. Ker graščaki so bili, četudi ne vedno po rodu, pa vsaj po izobrazbi Nemci in Latinci. Kmet pa je bil Slovan, ki je govoril le svoj jezik in kmetski stan je bil tedaj istovesten z narodom sploh. To danes vemo in čutimo; zato gledamo na ustajo Uboge gmaine po vsi pravici kot na slavni meč, ob katerem se le narod prvkrat spomnil zopet samega sebe.

S tega vidika moramo v spoštovanu zreti na vsak domaći umetniški polizkus, ki ima za predmet tragedijo kmetske pobune. Medved je dokaj mlad umr. Izšolanemu v tedanji gimnaziji ni bil prešel zlasti nemški klasičen Schillerjev v pesniško dušo. Zato je kot dramski pisatelj bil njegov epigon; mestoma niso njegovi stihl nič manj blagovlasni in tudi po svojih mislih nič manj lepi, nego Schillerjevi. Če bi se bila Medvedova osebná usoda obračala drugače in bi ne bil postal podeželski duhovnik in tudi ne razmerno mlad legel v grob, bi se mu bil okus mogel še mnogostoransko izščititi, obzorje razširiti in pri svojem močnem pesniškem talentu bi stal danes pred nami v vse drugačnem blesku. Manjkal mu je pa zlasti praktičnega stika z odrom.

Režiser Danilo je za letos Medvedovo dramo po možnosti prilagodil boljši vzporednosti. Energичno je črtal in prenašal. Stalno pa se delo tudi v sedanjih obliki ne bo moglo obdržati na repertoariu klub dobro izmišljeni vsebini, ki je seveda ostala pesnikova last. Idealizem gotovih oseb je prenosotranski in večkrat se vprašamo pri tem in onem, kje pravzaprav je zadostna kavzalna vez, psihološka verjetnost za izreke in ravnanje. Tudi je preveč razmišljevanj in dejanje zastavila, ato izre tudi obvestni pripravi ni mogoče tako uspešno igrati, kakor delo, ki prihaja s svojo notranjo in tehniško silo nasproti veselju igralcev do njihove naloge.

Vseeno pa je izvršilo Narodno gledišče častno dolžnost, ko se je spomnilo, da stojimo ob 350 letnici kmetske vstaje. To dolžnost je rešilo dostojno.

Daleko najbolj tip je postavil Skrbnik z graščinskimi oskrbnikom; med pobunjenimi kmeti je vzbujal pozornost Kralj. Ljubka kmečka deklica — pesnik bi se bil z neno interpretacijo gotovo strinjal — je bila Sarčeva; Juvanova pa ošabna graščakinja. Le drugače kostim mra oblič v prvi polovici igre. Gregorčič bi bil boljši, če bi bil moč glasa nekoliko omilil. Režiser Danilo si je izbral slepega starca, ki ga je dobro pogodil. Le proti koncu je imel malo nepravilke, da je poleg oslepelosti včasih tudi še slabo slišal. Na gledališkem listu je 25 oseb. Vsakdo se je po svoje potrudil. Premovec je imel precej težavno vlogo idealista plemiča, ki je v tihčanku tako zaljubljen, da i hoče žrtvovati vse tradicije svojega rodu.

Veliki prizori s pobujenimi kmeti — sodeč ovalo jih je precej — so bili prekrivati, premalo izdelani. Na teža stvar je, spraviti v nastop množico toliko grupacije in tako fino dinamično, da učinku e umetniško obremen pa hrani gledalca iluziji naravnosti. Če drugače ne, bi nai režiser za danje predstave uvaževal vsaj okoliščino, da imajo kmetje v gozdu tajej sestank in so

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 20. februarja 1923.

si celo postavili straže zoper presenečenje. Če bi bili tako glasni, kakor na našem odru v tihj kmetijski noči, bi se jih moralo slišati na graščino, četudi bi bila uro hoda v stran. Tako glasnost ubije pri gledalci možnost iluzije. Za znamenje, da se bliža nevarnost, so si (po pesniku) izbrali strel iz puške. Tudi to bi v resničnem položaju moglo postati le usodopolno opozorilo za nepoklicane. Mesto, kjer je govor o domeničnem znamenju, naj bi se izpremenilo tako, da bodi svarilo na pr. kak naraven glas, morda skovikanje sove ali kaj podobnega. Če kdo preživahno govori, naj bi ga tovariši mirili, da naj bo bolj tih. Takih režijskih domislekov, ki bi dvigali verjetnost in tudi napetost prizora, bi se dalo naštet še več.

Končno bi bilo žeteli, da bi kmetije-tlačani ne izgledali tako salonsko umiti in ne nosili snežnobelih trake. Ne vem seveda, če ima gledišče take grobe sive srače, ki izgledajo prenošene in v mazane. Treba je le pogledati stare bakroreze, kakšna vma-zana in raztrgana uboga para je bil tedanji kmet. Hiše so znotraj izgledale kakor svišli; stropa ni bilo in videl se je kar strešni stol. V kotu je stalo bomo ognjišče, na slami ob stenah so ležali ljudje, po nesnagi pa so se sredi edinega prostora sprehajale kure, psi, prašički. Dim se je valil na prosto, kjer mu je bilo drago (zato naj bi Grajanova hišica ne imela dimnika). V takem miljeju ni bilo izlepa belih srač in samih neraztrganih oblek, ni bilo frizur — z absolutno gotovostjo pa ne lak čevljkov in prosinjih nogavic. Puncare in tudi možaki so zvečine tekali zgoli po svojih vma-zanih bosih nogah in čevlji ali škorenji je bil samposobi bolj luksuz in za zimo. Se danes je kmetstvo ljudstvo raje bos, za kar sem je vedno za-vidal.

Bog znal, ali se ni stari Franc Jožef v rodbinskih rakvi nemirno obračal, ko so viete kmete stražili »vojaki« v fantazijskih herojskih »uniformah«, ki so bile izmišljene in narejene za kraniško skupino v dunaj-skem slavnostnem sprejemu ob vladarski 60 letnici avstrijskega cesarja. Mogoče bi se dalo v gledišču le nati še par bolj srednje-veških in različnih oblek za plemiške vojne niso poznali.

Tudi bi bilo žeteli manj pušk in raje več helebard (če jih je dosti). Seveda, v de-želnem muzeju jih ima mnogo in tudi dru-gice starega orožja. Ampak menda se take stvari dosežejo težje, nego spoznanje iz Italije. Vsaj one puške, ki so premoderne, naj bi izginile. Ne gre za točno zgodovinsko pravilnost opreme, stoletje gor ali dol je že vseeno. Toda toliko nemoderne mora vendar izgledati vse, da te ne moti in se ti zdi za oni čas verjetno in značilno.

M. Z.

Poziv hišnim posestnikom!

I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani poziva gg. hišne posestni-ke, naj v znak zlosti ob izgubi svo-jeje bivšega zasluznega predsedni-ka, dolgoletnega člana, bivšega ljub-ljanskega župana, neustrašenega za-govornika naših pravic g. dr. Ivana Tavčarja, razobesijo žalne zasta-ve. Pogreba se udeležimo po možno-sti vsi. Predsedstvo.

Glasbeni vestnik

— **Litarjev koncert.** G. Ciril Litar ni pijanist in običajnem smislu te besede, torej človek, ki imponira pred vsem s svojo bril-jantno tehniko. Vse prodvajane skladbe današnjega večera kažejo pred vsem nje-govo silo izraza, vsebinskega poglobljanja in istočasnega globokega razumevanja. Prav posebno pa mora ugajati samostojno, in-dividualno interpretiranje, ki se včasih bistve-no razlikuje od predpisov skladateljevih, ki seveda dostikrat niso jasno izraženi. V zelo veliko zaslugu mu štejem tudi, da je on menda prvi med našimi umetniki pi-janisti, ki je v svoj program sprejel klavirske skladbe jugoslovanskega komponista, v tem slučaju štiri ljubeznive stvarice Milojevića, polne ubranosti, ki zahtevajo od proizvajalca pred vsem iskreno čustvanje in do-mačo, v resnici narodno čutečo dušo. V teh skladbah ni nepotrebne virtuozne navlake in praznih fraz; vse je priprosto, jasno, vsakemu dostopno in umljivo. Morda celo prenašanje za marsikoga iz naše publike, ki se opaja le z zunanjim bleском hitrih tem-pov in mavričnih pasaj. Pa tudi tega je bilo danes večer v izobilju. Kreiselreana, Glazunova varijacije na rusko temo in Smetanov »Slavnost čeških seljakov«. Izmed vseh najkrajše so bile seveda divne va-riacije Glazunova, katerih izvajanje zahteva celega umetnika. Še zadosti številna pu-blika je prišla v ekstatu. Ako ni bil Litar vesel premalo polne dvorane, pa ga je mo-ralo odlikovati zato navdušenje poslušalcev. Zanimivo je to, da se naši ljudje, ako jim umetniški ugaja, no končanem koncertu niti ne gajejo s svojih prostorov, zahtevajo na ta originalni način dodatkov, in to: še in še. Tako je bilo tudi danes in g. Litar je moral koncedirati še dve skladbi. Upajmo, da se kmalu zonet zgleda pri nas.

— **Pevci in pevke pevskega društva »Slavec«.** Danes, torek, dne 20. t. m. skupna pevska va'a, ob enem tu-di razgovor glede pogreba dolgoletnega člana, pisatelja g. dr. Ivana Tavčarja, katerega se udeležijo društvo korporativno z zastavo.

— **Pevci ljubljanskih v Zvezi večnin-eh zborov!** Danes, v torek točno ob četrti na 8. uro zvečer skupna pevska va'a za nagrobnično Vigred se povrne in Pavčičovo Spomladni vse se veseli, pri pogrebu dr. I. Tavčarja. Pridite vsi in točno! Arhivarji naj prineso neto seboj!

— **Ljubljanski v »Zvezi«** včlanjeni moški pevski zbori se udeležijo pogreba g. dr. Ivana Tavčarja korporativno z zastavo-m »v polu O. Devono: Vigred se povrne ter J. Pavčičovo, Narodno nagrobno«. Zbirališče pred mestnim magistratom v četrtek ob pol 4. uri popoldne. Arhivarji zborov naj prineso neto seboj!

— **Pokr. namestnik g. Ivan Hri-bar** je takoj, ko je izvedel za smrt blagopokojnega dr. Ivana Tavčarja, brzojavno obvestil centralno vlado v Beogradu, ter na to osebno odšel k gospe Franji dr. Tavčarjevi, da ji v svojem in v vladnem imenu kon-dolira. G. pokrajinski namestnik bo govoril ob krsti svojega prijatelja in sotorbca pri Sv. Krištofu.

— **Pogreb dr. Ivana Tavčarja** bo, kakor smo že poročali, v četrtek 22. t. m. ob 16. izpred magistrata. Na magistratu govori kot prvi g. dr. Karel Triller, v imenu »Društva slovenskih leposlovcev« pa pesnik g. Oton Zupančič, dramaturg Na-rodnega gledališča. Pred magistra-tom zapoje »Zveza pevskih društev« žalostinko. Po ulicah, koder se ho-pomikal žalni sprevod, gore svetilke. Pri Sv. Krištofu govori pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar in staro-sta »Jugoslovanskega Sokolskega Saveza« g. Vladimir Ravnihar. Zbor »Glasbene Matice« zapoje ža-lostinko »Umri je mož«, na kar se vsi pevci, združeni v »Zvezi pevskih društev«, poslove od pokojnika s pesmijo »Vigred se povrne«. Nato preneljejo truno na Visoko, kjer ga polože pod Sv. Volhenkom v rod-binsko grobnico. Tu govorita g. dr. Konrad Vodušek in v imenu slo-venskih literatov g. župnik Fran Finžgar.

— **Sporazum med NNS in JDS** glede skupnega nastopa pri skup-ščinskih volitvah v Ljubljani, o ka-terem smo že poročali, vsebuje tudi določbo, da se g. prof. Reiser za slučaj izvolitve zavezuje s svojo be-so in pod garancijo načelstva JDS, odložiti svoj mandat na zahtevo na-čelstva NNS, čim bode uzakonjena uradniška pragmatika, do 1. januarja 1924 pa tudi ne glede na to ali bo do tega časa sprejeta službena pra-gmatika ali ne. Ako bi do tega termina ne bila še uzakonjena službena pra-gmatika, se sestane oboje načelstvi na posvetovanje glede oportunitete podaljšanja tega termina. Ako ne pride do sporazuma, ostane pri ter-minu 1. januarja 1924. Določeno je v posebni točki, da imata oboja kan-didata za slučaj izvolitve slediti gle-de svoje opredelitve edinole navdi-loml vsak svojega strankinega na-čelstva, to je Reiser načelstvu JDS, dr. Ravnihar pa načelstvu NNS.

— **Kondolence.** Povodom smrti dr. Ivana Tavčarja so danes prišli osebno kondolirati v naše uredništvo pred-sednik narodnosocialne stranke posl. g. Ivan Deržič, predsednik pevskega zbora »Glasbene Matice« g. Josip Prunk in veletržec g. Viktor Rohrmann.

— **Proslava jubileja zaslužnega Slovana.** »Jugoslovensko-českoslova-ška Liga« v Ljubljani priredi dne 25. februarja 1923 ob 11. uri popoldne v uni-verzitetni dvorani predavanje o pi-satelju in novinarju Jos. Holecu, ki izpolni dne 27. februarja 1923 70. leto svoje dobe. Jos. Holec, predsednik udruženja češkoslovaških novinarjev, je s številnimi spisi in članki vneto po-speševal medsebojno spoznavanje češkoslovaškega in jugoslovanskega na-rodna ter zato v polni meri zaslužil, da se naša javnost v obilnem številu od-zove vabilu Lige ter se udeležijo te pro-slave. Govoril bo dr. Ivan L. h. Vstopni-na prosta.

— **Poziv trgovcem.** Da spodobno počastimo tudi ljubljanski trgovci spo-min blagopokojnega gosp. dr. Ivana Tavčarja odrejam, da so v četrtek dne 22. t. m. vse trgovine od 4. ure popo-dne dalje zaprte ter pozivljam vse gla-ne gremija, da se pogreba prezasluz-nega bivšega župana, plemenitega naro-dnega borca in večkega pisatelja po-noštevno udeležimo.

Načelnik.

— **V počaščenje spomina dr. Ivana Tavčarja** daruje veletržec g. Viktor Rohrmann za stavni sklad Ljubljanskega Sokola, čigar starosta je bil dol-go vrsto let pok. dr. Tavčar, 250 di-narjev.

— **V počaščenje spomina blagopo-kojnega dr. Ivana Tavčarja** so darova-li: Društvo »Atena« 200 dinarjev za Dečji dom, ga Lia Gorupova 150 di-narjev, tvrdka Hrvat & Komp. za Ju-goslovensko Matico 200 dinarjev, za slepce 300 dinarjev, g. lekarnar Rihard Sušnik 100 dinarjev za »Podporno dru-štvo jugoslovanskih akademikov, tvr-dka Alko v Ljubljani 300 dinarjev za mestne siromake, rodbina Drenikova 100 dinarjev za Družbo sv. Cirila in Metod, tvrdka Andrej Šarabon 1000 dinarjev za mestne reveže, uradništvo Ljubljanske Kreditne banke 2000 dinar-jev za mestne reveže, kavarnar g. An-ton Tonic 100 dinarjev za mestne ubo-ge in 100 dinarjev za v vojni osleple, Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani 500 dinarjev za Dečji dom

— **Dvorni ples.** Iz Beograda javlja-jo, da je bil 18. t. m. zadnji dvorni ples v tej sezoni. Na ples je bilo povabljenih nad 70 uglednih oseb.

— **Srebrna poroka.** V ožjem krogu svo-ijh sorodnikov obhajata danes srebrno po-roko Fran in Anica Rendla iz Krškega. Se na mnoga letal!

— **»Tatnin dan«** v Ljubljani. Veliko, nepričakovano veliko vas je bilo, ki ste prihlieli, da pokažete svoje simpatije in lubezen do velikega ruskega naroda in njegovih po svetu razkropljenih sinov, da pokažete usmiljenje in lubezen do ruske, učeče se mladine, katere preživlja težke čase daleč od svoje domovine in svojih dragih, ki po večini strada in nima kaj običeti, a je zato hvaležna za vsak naj-manjši znak gostoljubja in pomoči, prihaja-joč od srca. Tatnin večer, prirejen v Ljubljani, ostane jim za vedno v lepem spo-minu, saj je imel toll v moralnem kot v gmoitem oziru nepričakovano lep uspeh. Dolžnost nam je, da se tem potom na is-krbene zahvalimo sl. ljubljanskemu ob-činstvu, ki se je blagovolilo v tako velikem številu udeležiti prireditve. Daje se za-hvalimo vsem onim dobrotnikom, ki nam s svojo dobrodelno roko stoje vedno ob strani, v prvi vrsti pokrovitelju večera g. ministru Hribarju, gen. konzulu dr. Benešu, upravi Narodnega doma, ljublj. Sokolu, uredništvom naših dnevnikov, na čelu im »Slov. Narod«, gospodom: ravn. dr. Kan-daretu, ravn. Kubelki, tovarnarju Bonacu, tvrdki Uher & Komp., mestnemu magi-stratu in še mnogim drugim. Posebna hvala bodi izrečena združbi gostilničarjev in kavarnarjev, ki nam je ob tej priliki blago-volila pokloniti lepo vsoto 16.366 K kot pripomoček za ustanovitev menze ruskim akademikom. Bog plati! Komitē za oskrbo ruskih dijakov — tajništvo Zvezdarska ulica 1.

— **Obratno ravnanje južne Ze-leznice** v Ljubljani razpisuje konfekcijo 1680 kom. plašev, 3390 kom. bluz, 4000 kom. hlač in 40 kom. suknjičev. Ta ob-leka mora biti izdelana po merah, ki bo-do dane izdelovalcu na razpolago.

Obratno ravnanje dostavi su-kno in podlogo za plašče ter suknjiče, vse ostalo pa izdelovalci.

Interesentje dobe natančnejše in-formacije pri oddelku III/4 gorenjega ravnanstva, kamor naj tudi pošljejo na'kasneje do 5. III. 1923 tozadevne oferte.

— **Železniška konferenca** v Budim-pešti se je pričela 15. t. m. Razpravlja se vprašanje o definitivni otvoritvi pro-meta za potnike in blago med našo in madžarsko državo. Z ureditvijo tega prometa se olajša prevoz po progi Beograd-Ljubljana. V Budimpešto sta odpovala dva delegata.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 11. do 17. svečana izkazuje to-le stati-stiko: Umrlo je 26 oseb, 19 moškega in 7 ženskega spola. Smrtni vzroki: živčenska slabost 1, jetika 7, možganska kap 2, srčna hiba, boleznj žila 4, rak 3, sušna smrtna poškodba 1, drugi naravni smrtni vzroki 8. Med tem časom se je rodilo 22 otrok, 13 moškega spola in 9 ženskega spola. Na-znane nalezljive bolezni: davica 1 slučaj, in dušični kašči en slučaj.

— **Snežni zamei.** Včeraj 19. t. m. zju-traj je začelo snežiti. Sneg je padal ves dan in vso noč. Ponekod ga je znanilo do 50 cm visoko. Kakor nam poročajo iz Grada, je sneg povzročil na progah Južne železnice velik prometni zastoj. Vlaki so imeli velike zamude. Radi snežnih zametov je bil promet po nekaterih progah držav-ne železnice zelo oviran. Vlaki iz Zagreba imajo velike zamude.

— **Pobiranje pasjane davka** za 1. 1923 se bo pričelo z dnem 20. februarja 1923. Ta davek je plačati v okrožju ljubljanskega mesta za vsakega psa, izvzemši za one, ki so za varstvo samotnih posestev neobhodno potrebni. Lastniki pasov naj si prebrskre za to leto veljavnih naših znakov na'kasneje do dne 1. marca 1923 pri mestni blaginji proti plačilu 100 dinarjev. Z ozirom na pa-ragraf 14 izvršilne naredbе o pobiranju pasjane davka se opozarjajo lastniki pasov, naj pravočasno vplačajo tako, ker bo po-lovil konjač od 1. marca 1923 nadalje vse one pse, ki se dobe na ulicah brez veljav-nih znakov.

— **Slovenski kmečki mladeniči** vab-ljeni na Češko. »Zemledelska Jednota češkoslovenske republike« nas vpraša, da-li je v našem interesu in imamo-li možnost poslati več kmečkih mladeni-čev na Češko, kjer bi stili v praksi pri raznih kmetijskih obratih in podjet-jih. Radi zmanjšanja stroškov bi bila Z. J. pripravljena posredovati pri češ-kih kmetovalcih, da bi dobili prakti-kantje po možnosti brezplačno stano-vanje in hrano. Potnino bi pa moral no-siti vsakdo sam. Z. J. priporoča, da bi naši fantje nastopili to prakso v mesecu marcu in bi ostali na Češkem do no-veembra tako, da bi videli delo v celi seziji. Na koncu prakse bi se pa vršili zleti na združena kmečka posestva in bi se v svrhu izpopolnitve in boljšega razumevanja prakse vršila strokovna predavanja, da bi praktikanje dobili gotov poim o kmetijski tehniki in kme-tijski organizaciji sploh. Mi bi našim kmečkim mladeničem iz narodnih in še bolj iz strokovnih ozirov silno priporo-čali, da bi izkoristili to priliko. Prišave se lahko izvrše do 1. marca t. i. tudi pri podpisani Zvezi. Ako bo več ude-ležencev, se bo določil skupni odhod na Češko, morda tako, da bodo udele-ženci videli lahko tudi spomladanski

velesejem v Pragi. — **Zadrzna Zveza** v Celju.

— **Prvo porotno zasedanje** v Celju se prične dne 5. marca t. l. V Celju, kakor zna-mo, nad eno leto že ni bilo porotnega za-sedanja, ker je bilo razpisano vedno pre-malo slučajev, kateri pa so se delegirali vedno v Maribor in Ljubljano. — Porotni-ki za to zasedanje so že izbrani in si-cer: glavni porotniki: Rožman Martin pos. Artiče, Fidler Anton trg. Lemberg, Kukec Edvard pos., Zalec, Sirec Dragutin trg. Celje, Oričan Franc pos., Zalec, Brezov-šek Ernest trg., Vransko, Kac Ivan pos., Smatno p. Sl. gr., Naprudnik Jože pos., Griže, Stumberger Mirko nadupr. r. p., Brežice, Skale Miha gost., Mala Pristava, Tišek Josip trg., Polzela, Junež Jakob pos., Koprivnica, Wagner Rihard trg., Šmarje pri Jelšah, Vrbnjak Ivan pos., Pe-mec, Karbeut Franc trg., Celje, Dr. Oro-žen Milan pos., Celje, Stanič Martin pos., Brežice, Prešiček Anton pos., Buče, Kos Andrej trg., Bizeljsko, Belič Viktor trg., Celje, Kukec Vilko pos., Zalec, Brinovšek Anton pos., Sv. Andraž, Marčič Franc pos. Slovenjgradec, Warlet Franc trg., Bre-žice, Kovačič Julko trg., Voink, Gradt Maks pos., Šmarje, Pader Ivan pos., Nova-cerkev, Apat Ivan pos., Stari trg, Strah Jo-žef pos., Podčetrtek, Lipovšek Anton pos., Jankova, Agreč Karl pos., Pavlovavos, Povalej Franc pos., Sv. Primož, Premelj Jože pos., Globoko, Supanc Emerik trg., Rogatec, Turnšek Franc pos., Prekopa, Časl Franc pos., Laško, Nadomestni po-rotniki: Gaberc Simon zas. uradnik, Celje, Mulej Anton pos., Babno, Korent Ivan pos., Arjavas, Lukas Franc trg., Celje, Gradt Bogumir ključ. mojst., Celje, Dr. O-grizek Anton odv., Celje, Dobrotinšek Jur trg., Sv. Tomaž, Leskovec Franc trg., Celje, Dr. Karlovšek Josip odv., Celje.

— **Nov strokovni list.** V Celju je prišel izhajati strokovni mesečni »Gostilničarski list«, strokovno glasilo »Zveze gostilničar-skih združenj za slovensko štajersko, Prek-murje in Mežiško dolino v Celju.

— **Poročilo** se je v letošnjem predpu-stu v Celju 47 parov, kar je za celjsko žu-pnijo izredno veliko.

— **Celjska policija** je aretirala minulo soboto neko Jožefo Stropnik in Marijo Romiš radi vlačugarstva in javno prosti-tucije.

— **Vpokojena sta** v celjski cinkarni gg. rudarski svetnik Baltazar Baebler in rudarski asistent Ivan Pavičič.

— **Areacije v Mariboru.** Poročajo nam: V nedeljo in ponedeljek je drž. policija izvršila celo vrsto novih are-tacij tistih, katere so izdali najpreje aretirani. Aretirani so bili sledeči osum-lenci: Albert Vederniak, inž. in refe-rent pri okrožnem agrarnem uradu (osumljen, da je izdelal načrt za napad na tiskarno), Ivan Škerjanc, trije brat-je Jurkovič, Hren, žel. uradnik, Sertič Mile, železniški uradnik, Strašnik Lj-ze, faktor Mar. tiskarne, Stiplovšek Jo-sip in Kopal Emil, zasebna uradnika, Adolf Ogrizek, črkoslikar. Iz Celja pa je bil pripeljan trg. pomočnik Jakob Pavičič.

— **Prošnja za izdelovanje dukatov.** Urad in juvelir Milan Lazanov v Daljš se je obrnil s prošnjo na ministra za tr-govino in industrijo, za dovoljenje izdelave dukatov s portretom kralja Aleksandra. Svo'o prošnjo je motiviral s tem, da med ljudstvom še vedno krožijo dukati z rari-tnim Franc Jožem in da zbirše vsako sled na dobo Habsburžandv, je pripravljen za-menjavati avstrijske dukate za novozdelane s kraljevim portretom. Osleška trgo-vska in obrtna zbornica, ki ji je Lazanov omenjeno prošnjo predložil, je predlagala ministrstvu odklonitev tega predloga.

— **Pretep.** Hlapec Tomaž Oblak in po-sestnikov sin Anton Setničar, oboje iz Setni-ka pri Horjulu sta se stela pri čemur je Setničar Oblaka z nožem sunil v levo roko Oblaka se prenelati v ljubljansko bolnico.

— **Umor v Zagrebu in Konjavič.** Mato Kralčič, ki je umoril uradnika pri social-nem skrbstvu v Zagrebu Cvitaša, v Kopriv-nici pa svojo taščo Marjo Trubeljak in nje-neva 12 letnega sina Frana, so aretirali v-neki bolnici v Zagrebu. Zanimivo je, da je Kralčič dlje časa bival tudi v zdravilišču (bolnik na Gorenjskem. Na Goliniku je bil štiri mesece. Tu so ga poslali v Zagreb od koder se je pa zopet vrnil na Golinik, kjer je ostal do 5. t. m. 7. t. m. je zopet odšel v Zagreb in je izvršil najprvo zločin v Ko-privnici, takoj nato pa v Zagrebu.

— **Zopet vojniska sfera.** Obme'na policija v Pelmonu pri Subotici je prišla na sled veliki vojniski družbi, katere člani so iz Osijeka in Sente. Večina članov je bila aretiranih.

— **Veik gozdar.** Pri Novem Sadu v ob-čini Nova Gledara je požar upelil velik z žitom popoln en gospodarski skedenj. Škoda znaša eden in pol milijona dinar.ev. Sumi se, da je bil ogenj podtakten.

— **Kino Tivoli.** Skrivnost na Nortonov-em gradu. Velika družabna drama v 5 delanjih. Delo je polno zagonetnih zapletja-jev, ki se na karakterističen način konečno rešijo.

— **Mladinske predstave** v K'no-Mat'ca. Vsak dan od 2 in pol do 3 in pol se vršijo v Kino-Mat'ci. Poučno zabavne predstave za mladiše po znižanih cenah. Vspored je lep in vzneta mnogo smeja. Predvaja se: 1.) Trgovina in obrt v Aleksandrii. 2.) Šar-bo — brivec in druge komične predstave.

— **Kino Matica** predvaja od 19.—21. t. m. grandiozno detektivsko dramo »Človek s pol telesom«, krala podzemskih razboj-nikov. Od 22.—25. t. m. pustolovska drama »Mačiste in kazničnik 151«. V glavni vlogi znameniti »Mačiste«.

— **MAČISTE. BUDNICA. VITAS ŽE NA ZEMLJI RAJ.**

Socijalni vestnik.

Izselencem v Chile. Izseljevanje v Chile je dovoljeno, toda vsak izselenec pride pod kontrolo, ki zabranjuje dostop v državo vsem sumljivim osebam. Izselenci, ki nameravajo potovati v Chile se torej opozarjajo, naj si preskrbe vse potrebne potne listine in sicer: 1. potni list; 2. iz-pričevalo o dobrem vedenju in 3. zdravniško izpričevalo, ki ga izda zdravnik čil-skega konzulata. Dokler v Jugoslaviji ni bilo čilškega konzulata, so bili izselenci iz naše države prisiljeni vidirati svoje po-ne liste pri raznih čilskih konzulatih in sicer v Trstu, Genovi, Hamburgu ali kakem drugem pristanišču v inozemstvu. Ker pa imamo sedaj generalni konzulat republike Chile v Beogradu in čilski konzulat v Za-grebu, se opozarjajo izselenci iz Jugosla-vije, da je za ne merodajno samo vju-gomenjenih konzulatov v Beogradu ali Za-grebu in da si morajo pri istih preskrbeti zdravniško izpričevalo, da se tako izognejo vseh nepravil in izkrcavanju v Chile. Konzulat republike Chile v Zagrebu, Vlaška ulica 53.

— **»Vi napravim menj n'iste nikaka da-ma, ampak uradnica.«** V Pragi se je vršila te dni zanimiva razprava radi razžaljenja časti. Neka 31 let stara uradnica je tožila svojega šefa Otona T. radi razžaljenja časti. Šef je imel navado, da se opetovano ni oziral na pozdrave svojih uradnic, vsled česar je uradnica-tožiteljica sklenila, da ga ne bo več pozdravljala. Ko je šef opazil, da ga ta uradnica nič več ne pozdravlja, jo je radi tega prijel, na kar mu je odgovorila: »Vaša dolžnost je, da Vi damo najprej pozdravite.« Šef je odgovoril: »Vi niste na-pram meni nobena dama, marveč urad-nica«. Razprava se je razvijala precej ča-sa, slednjič pa je prevladalo naziranje, da je stališče tožiteljice pravilno in da ima vsak šef s svojimi nastavljencl v'udno postopati. Brantile gospodine je povdar-jal, da ima pri n'jem delujoče dame naj-prvo on pozdravlja. Šef je podpisal porav-nalno izjavo, v kateri obžaluje razžalitev, storjeno gospodini tožiteljici, in plača tudi sodne stroške.

Dopisi.

— **Iz krogov orožniških vpokojencev.** Naš večletni somišljenik in naročnik nam piše: Ker sta pred kratkim izšli dve notici glede gmoinega stanja vpokojencev v »Slov. Narod«, si dovoljujem gospoda uradniku X. čin. raz. v p., ki je napisal članek v štev. 30 z dne 8. febr. t. l. molj položaj obrazložiti: Sem poduradnič oro-ž. stražm. v p. s 100% pokolnine, brez za-dnje plače, ki je znašala 210 Din mesečno. Prejemam 55 Din 50 p. pokolnine, 10 Din dnevno drag. doklade ter za ženo in enega otroka po 5 Din dnevno, skupaj 655 Din 50 para ali 2622 K. Ako porabim zase in ženo toliko kot dotični gospod, mi ostane za otroka, ki je star 17 let in obiskuje šo-lo, mesečno 156 K ali dnevno 6 K. Samski aktivni orož. v prvih treh letih dobiva mesečno 115 Din plače in 600 Din drag. doklade t. j. 715 Din kar mu iz srca pri-voščim. Pred vo'no je imel orožnik v prvi stopnji 900 K letno. Stražm. v 10. stopnji v pokolu 1800 K plače in 600 K službene do-klade t. j. 2400 K. Poglejte razliko takrat in sedaj. Avtor članka z dne 6. febr., ki je gotovo predvojni vpokojenec, apelira na gg. ministra dr. Zupaniča in pokrajinskega namestnika Hribarja, Mi pa, ki smo imeli do 1. jan. 1919 dinarsko plačo in se nam je pokolnina odmerila v kronah po avstrijs-kem sistemu — prosimo gospoda polkov-nika, komandanta V. orož. brigade, da iz-posluša pri Ministrstvu voine in mornari-ka na podlagi Uradnega lista štev. 43/22 člen 58, 59, 61 in 62, da se nam prizna za pokolnino poslednja dinarska plača, ki je določena po avstrijskih in sedanjih pred-pisih.

— **Pomanjkanje tobaka.** Iz Ptujia nam pišejo: V »Slov. Narod« je g. pisec iz Tr-bovej pred nedolгим časom sprožil misel, da bi se mesto sedanjih gl. tobačnih zalog, otvorili nekaki uradi, ki bi dobavljali tobak iz tovarne za vse okraj ter ga oddajali proti takojšnjemu plačilu malim trafikantom. S tem bi država prihranila težke tisočake. Za je ta misel celo dobra je razvidno še iz te-ga, da ta predlog odobrava vsak kadilec. Zato svetujemo tudi mi Ptujčani, ki smo ra-di večnega pomanjkanja tobaka in cizaret najbolj prizadeti, gg. pri monopolni upravi, da bi se zavzeli na merodajnem mestu za uklenjenje gl. zalog, ter namestitve enega ali dveh uradnikov, ki bosta delila tobak nepri-stransko. Na ta način bi se enkrat za vselej odpravil nered, ter zalezel pohlep gl. založ-nikov po celotnem dobičku, do katerega imajo pravico tudi mali trafikanti. Ptujška glavna zaloga n. pr. se založi z vsem potreb-nim, posebno z onimi izdelki, po katerih je največje povpraševanje. V nadrobni raz-prodaji dobi ondi lahko zahtevala stranka vsak moment toliko, kakor en posamični trafikant na dobavno knjižo. Je res škandal, kako se v Ptujju z maloprodajalc postopa, odpravlja se jih z malimi količinami, kola jim poide že isti ali prhodni dan. Koliko klet-vic se sliši vsled tega na račun države od strank, ki odhajajo praznih rok iz trafik, ne vedoč, da nosi krivdo na vsem tem malo-marnem delovanju edino le gl. zaloga ter velik del tudi monopolna uprava, ki ne po-skrbi za enakomerno razdelitev tobaka na vse trafike. Tukaj je trafika, ki je prejela pred nekaj dnevi na knjižo 2 kg zetskega ter 200 Morava cigaret. S tem naj izhaja se-daj do prihodnje nabave. Seveda je to po-šlo že na dan nabave. Bolj veselo pa je gle-dati, kako odnašajo stranke ta zetski tobak kar v nahrbtnikih. Trafikant dobi 200 cte, natarkarica pa 1000 takol, zato ker pusti 6%. Ali je monopolni upravi to počette znano? In kaj misli storiti, da se naredi temu ko-vec? Tobaka bi se razpečalo najmanj dva-krat toliko, ako bi se redno nabavljali in po-šteno delili. Tako pa je država oskudovana za teke milijone, kateri bi ji bili gotovo prav dobrodošli. Zakaj funkcionira tako do-

bro v Mariboru, Celju in drugod? Zakaj ne bi tudi pri nas? Pritožb ne bo nikoli konec, ako se ne bo poskrbelo za red in enakomerno razdelitev tobaka med vse trafikante, ki imajo družine ter potemtakem pravico do življenjskega obstoja.

Sokolstvo.

— Ljubljanski Sokoli sporoča svojemu članstvu, da je preminul dne 19. t. m. njegov ustanovnik, častni član in bivši starosta, br. dr. Ivan Tavčar. Duševni velikan, mož največjih zaslug za naš narod, je bil dolgoleten zvest član našega društva, deset let poživovalen naš starosta, vedno društvu v pomoč z besedo in dejanjem; izkazimo mu svojo hvaležnost s polnoštevilnim sprejemom na žalni poti k poslednjemu počitku. Čas pogreba in podrobnosti objavijo časopisi. — Odbor.

— Sokol I. pozivlja svoje članstvo, da polnoštevilno izkaže zadnjo čast preminulemu br. dr. Ivanu Tavčarju, ki si je stekel za naše društvene težnje mesto časti in dobrotvornosti. Umrl brat je v celi svoj preteklosti združeval v sebi vzorno sokolsko harmonijo svobode, domoljubja, združeno z dosledno silo značaja in prepričanosti. Ohranite mu hvaležen spomin. (Glej savezni poziv!) Odbor Sokola I. in društva za zgradbo.

— Jezdni odsek tel. »Sokol« Ljubljana, se udeležil pogreba br. dr. Ivana Tavčarja star., ki se vrši 22. t. m. ob 4. uri izpred mestnega magistrata. Polnoštevilna udeležba dolžnost! Prijave sprejema br. tanik Milan Sterlekar v Mestni hranilnici. Zdravo!

— Ženski prednjački zbor Sokola I. opozarja vse svoje članice, ki niso še izpolnile 24. leta, da so z ozirom na sklepe zadnje Savezne skupščine dolžne posejati sokolsko telovadbo. Telovadba članice se vrši vsak torek in četrtek točno ob pol osmih do trideset na Poljanah. Obenem naznanja, da ima ženski naraščaj svojo redno telovadbo v istih prostorih vsako sredo in petek od pol sedmih do pol osmih zvečer. Deklice imajo svojo telovadbo v telovadnici na Ledini vsak torek in četrtek od pol šestih do trideset na sedem zvečer. Ker pričnemo z novim delom, vabimo članice, nas raščaj in deklice, da se redno udeležujejo označenih ur. — Zdravo!

— Gospodarski odsek Sokolskega društva Ljubljana vabi vse članice, in vse one, ki so sodelovali na maskeradi, na sestanek v četrtek 22. t. m. ob 8. uri zvečer v Nar. domu.

— Občni zbor Celjske sokolske župe se je vršil v nedelo dne 18. t. m. v društveni telovadnici ob izredno dobri udeležbi. Bila so zastopana skoro vsa društva. Starosta dr. Gvido Serbec je otvoril občni zbor z daljšim nagovorom, v katerem se je spomnil tudi med letom umrlih bratov in sester. Tajnik Čepin je podal poročilo o administrativnem delovanju župe. Načelnik Jerin je podal obširno poročilo o tehničnem delovanju. Weltavsky je podal poročilo o finančnem stanju župe. Pri volitvi je bil starostom ponovno izvoljen dr. Gvido Serbec, I. podstarostom Matko Marinc, II. podstarostom Ferdo Poljšak, načelnikom Ljane Jerin, tajnikom dr. Stanko Sajovic, blagajnikom Bernard Weltavsky. Zupni prispevek se je določil na 2 Din za člana in članico.

Društvene vesti.

— Odbor Kolo jugoslovenskih sester poziva vse sestre, da se udeležijo v četrtek, dne 22. t. m. pogreba blagopokojnega dr. Ivana Tavčarja. Zbirališče je ob pol 16. pred društveno pisarno.

— Jug. napr. akad. društvo »Jadrano« Javljamo svojim članom, da je umrl naš starešina dr. Ivan Tavčar, ki je bil obenem naš častni član od l. 1901. Društvo se udeležilo pogreba velikega sina našega naroda korporativno (s trakovi). Zbirališče pred hišo žalosni. Odbor.

— Gasilci! Pogreba velezaslužnega moža dr. Ivana Tavčarja, ki je bil častni član Ljublj. prostov. gas. in reš. društva, se udeležijo to društvo korporativno. Vabimo vsa gas. društva, da se vsaj po deputacijah udeležijo pogreba, ki bo v četrtek dne 22. februarja 1923 ob 4. uri popoldne. Zbirališče točno ob pol 4. uri popoldne pred Mestnim domom. Oprava: slavnostni krog s čepico brez sekire. — Odbor.

— Predavanje o Bosni in Hercegovini v društvu »Socet«. Opozorjamo na predavanje društva »Socet«, ki se vrši v soboto dne 24. t. m. v salonu »Pri Levu«. Predava s pomočjo skiptičnih slik v tem oziru vsem dobro znani mojster, gospod Karel Makhotič o temi: »Potovanje po Bosni in Hercegovini«. Člani, prijatelji in drugo cenijo ne občinstvo naj ne zamudi prilike, da si vsaj na ta način ogleda te lepe naše jugoslovske kraje. — Začetek ob poldevetih. Vstop prost.

— Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda v Kočevju. Ker je bil na dne 18. februarja 1923 sklican občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda radi premalega števila članov nesklepčen, se določa novi občni zbor na 24. februarja 1923 ob 19. uri (7 ur) zvečer v prostorih gostilne Beljan v Kočevju, z dnevnim redom: 1. poročilo odbora, 2. volitev novega odbora, 3. slovačnosti. Ta občni zbor se bo vršil ne glede na število članov. — Odbor.

— »Zdruga mesarjev in prekalcev« vlijudno vabi vse članice na polnoštevilno udeležbo izrednega občnega zbora, ki se vrši dne 22. februarja 1923 popoldne ob 4. uri v gostilni Peter Košar v vrtnem salonu.

— Olepševalno društvo v Celju je na zadnjem svojem občnem zboru sprejelo svoja pravila v tem smislu, da postane doseženo Olepševalno društvo član Zveze za tujski promet v Ljubljani ter tudi v tem smislu svoj delokrog razširi. Delovanje društva je bilo v preteklem letu precej živahno in plodonosno, kar priča mestni vrst. ki je kras in ponos Celja. Pri volitvah je bil zopet izvoljen za predsednika društva g. nadkomisar Ivo Šubic.

Turistika in sport.

— Smučsko tekmo za prvenstvo Jugoslovenskega razpisuje Jugoslovenski zimsko-sportni Savez nepreklicno za dan 23. februarja na Rakeku. Start in cilj nad Rakekom, proga 17 km. Tekma je odprta za vse pri Jugoslovenskem zimsko-sportnem Savezu verificirane tekmovalce ter je treba vposlati prijave najkasneje do dne 23. t. m. zajedno s prijavnino po Din 10 za tekmovalca na J. Z. S. S. Ljubljana, Narodni dom. Istočasno se vrši damska smučska tekma na progi 4 km. Zmagovalci dobi darila in priznanje. Udeležencem se bo skušala preskrbeti polovična vožnja na Južni železnici. Odhod na Rakek je v nedeljo jutraj. Trening v terenu ni dovoljen. Podrobne razpise prejmejo klubi direktno. Vse informacije daje J. Z. S. S.

— Sankaška tekma za prvenstvo Jugoslovenskega razpisuje Jugoslovenski zimsko-sportni Savez nepreklicno za dan 23. februarja na Rakeku. Start in cilj nad Rakekom, proga 17 km. Tekma je odprta za vse pri Jugoslovenskem zimsko-sportnem Savezu verificirane tekmovalce ter je treba vposlati prijave najkasneje do dne 23. t. m. zajedno s prijavnino po Din 10 za tekmovalca na J. Z. S. S. Ljubljana, Narodni dom. Istočasno se vrši damska smučska tekma na progi 4 km. Zmagovalci dobi darila in priznanje. Udeležencem se bo skušala preskrbeti polovična vožnja na Južni železnici. Odhod na Rakek je v nedeljo jutraj. Trening v terenu ni dovoljen. Podrobne razpise prejmejo klubi direktno. Vse informacije daje J. Z. S. S.

— Smučsko tekmo v skokih za prvenstvo Jugoslovenskega razpisuje Jugoslovenski zimsko-sportni Savez nepreklicno za dan 23. februarja na Rakeku. Start in cilj nad Rakekom, proga 17 km. Tekma je odprta za vse pri Jugoslovenskem zimsko-sportnem Savezu verificirane tekmovalce ter je treba vposlati prijave najkasneje do dne 23. t. m. zajedno s prijavnino po Din 10 za tekmovalca na J. Z. S. S. Ljubljana, Narodni dom. Istočasno se vrši damska smučska tekma na progi 4 km. Zmagovalci dobi darila in priznanje. Udeležencem se bo skušala preskrbeti polovična vožnja na Južni železnici. Odhod na Rakek je v nedeljo jutraj. Trening v terenu ni dovoljen. Podrobne razpise prejmejo klubi direktno. Vse informacije daje J. Z. S. S.

Borzna poročila.

— Zagreb, 20. svečana. (Izvir.) Zaključek. Devize Curih 19.75, 19.80, Pariz 6.25, 6.29, London 493, 494, Berlin 0.48, 0.49, Dunaj 311.50, 312.50, Trst 501, 504, Newyork 104, 105, Budimpešta 3.90, 3.95, Amsterdam 41, 41.50, Valute: dolar 102, 103, lira 4.91, 4.95.

— Curih, 20. svečana. (Izvir.) Današnja predborza: Zagreb 5.05, Berlin 0.0255, Amsterdam 209.75, Newyork 5.2975, London 24.87, Pariz 32, Milan 25.42, Praga 15.675, Budimpešta 0.195, Bukarešta 2.40, Dunaj 0.00745, avstr. žig. krome 0.0075, Sofija 3.05.

— Trst, 19. svečana. Zagreb 19.80, Berlin 0.11, Praga 62.25, Pariz 125.25, London 98.20, Newyork 20.775, Curih 395.

Pozvedbe.

— Pogreša se zlata zapestica z uro, znamke Omega. Najditelj dobi primerno nagrado. Pozive se na Starem trgu 3 v trgovini pod Velbom.

— Zgubila se je psica volčje pasme rjava. Naj se jo proti dobri nagradi vrne Linhartova ulica 12, vila Milita.

Razne stvari.

• Dr. W. K. Röntgen. Pred kratkim je človeštvo izgubilo enega na večih dobitnikov, ki si je s svojimi iznajdbami pridobil neprecenljivih zaslug. Umrl je svetovnoznani nemški fizik, tajni svetnik dr. Wilhelm Konrad Röntgen, profesor monakovske univerze. Rojen je bil 1845. leta, študiral je najprej na Holandskem, pozneje v Zürichu, kjer je 1869. leta napravil doktorat. Kmalu nato je postal asistent prof. Kundta na univerzi v Würzburgu in malo pozneje docent na univerzi v Strassburgu. Kot redni profesor in ravnatelj fizikalnega inštituta v Würzburgu je izumil l. 1895. slovitve röntgenove žarke, ki igrajo v današnji kirurgiji zelo vlogo. Brez teh žarkov bi bilo nemogoče zdraviti marsikatero bolezen, kakor n. pr. prelom kosti, tuberkulozo in druge notranje bolezni. Pa ne samo na polju sodobne medicine si je postavil Röntgen večni spomin, marveč tudi v fiziki in kemiji so njegovi žarki odkrili dotlej neznane panoge znanstva. Iz tega je nastala posebna znanost, ki jo poznamo pod imenom röntgenspektroskopija. Učenjaki pa so dokazali, da Röntgenova iznajdba krije v sebi še celo vrsto drugih važnih posledic, ki bodo pomagali znanosti do novih uspehov.

• Suha Amerika. V Wilsonovi domovini je alkohol prepovedan, pije pa se baje več nego kdaj poprej. Telefoniraš Onegavemu, pa imaš takoj steklenico v svoji sobi. Butlika šampanica stane nad 300 frs. Siromašni sloji uživajo »dago-red« kar pomeni makaronsko rdečino, t. j. slabo vino iz suhega grozdja. Tako v Novem Yorku. V prestolici je pa težje; kršitelje nadzirajo tako strogo kot v južnih državah. Vendar Amerikanci, zlasti pivci, so vseh muh polni. Kdor ima znanca na poslanstvu, si lahko neprikrito privoščil požirek izvrstne kapljice. Kdor ni toliko srečen, se zadovoljuje z »vražjo plačo« ali »mesečevim svitom«, ki sta praskača iz katerekoli tvarine, vsebuječe vse vrline dobrega »kćaka«. Po drugih mestih niso nič boljši »piščalkarje«. V Chicagu so na badnjak potrežili 30 milijonov, seveda ne samo za purane in pudinge, temveč tudi za francoske žlahtnine. Zakaj pa ne odpravi stroge prepovedi? Ker si tajni izdelovalci alkohola in tihotapci služijo nečuvne vsote: tvorijo mogočno silo, katere ne kaže vznevoliti. Zato n. pr. se Kalifornija brani preklicati brezalkoholni zakon. Zato so vinski kraj divje vneti za prepoved! Za ameriški »prerod« so tudi nekateri državljani, n. pr. redarji oziroma redarice, ki se oblačijo kot milijarderke in hodijo po nadržanih gostilnah. Izlivač goste k pitju, da zasadi vir alkohola. Za prohibicijo so tudi britanski krojači, katerih eden je izumil pivski površnik. Ima šest globokih žepov, kamor utegneš nesumljivo skriti po eden liter. Taka suknja prenese do dvaest steklenk. Dosti se jih je že prodalo v Novem Yorku, končno pa je redarstvo zaplenilo ostalo zalogo. Za

prohibicijo so zakonske žene, ki se hočejo včasih iznebiti moža. Začno namreč javno točiti zabranjene pijače, gosposka to izve in zapre za več tednov gospodarja, ker on je odgovoren za vse v hiši.

• Francosko prebivalstvo v kolonijah. Po štetju l. 1921. je v zapadni franc. Afriki 5.583 moških, 1704 ženskih in 755 otrok, skupaj 8042 Francozov. V ekvatorialni Afriki (Gabon, Srednji Kongo, Ubangi—Šari, Čad) je 1932 Evropejcev, večnoma iz Francije. V Togu je 183 Fr., na Madagaskaru pa 17.149, od teh 509 na Maotini na Komorih. V Indokini 16.256, od teh 5930 v Tonkinu, 6790 v Košinski, 1843 v Annam, 1271 v Kambodžu, 280 v Laosu, 142 v Kuang-Ceu. V celoti štejejo vsi glavni guvernementi 43.089, katerim je treba pridati kolonije z mandatom, t. j. 183 za Togo in 930 za Kamerun, torej 44.142 duš. V malih kolonijah pa je ločiti med kaznienci (8742 individijev, od njih 7080 na Gviani in 1722 na Novi Kaledoniji) in med svobodniki. Glede prostega stanovništva je ločiti med 4 stariimi plantacijskimi kolonijami in ostalimi malimi kolonijami. V onih (Reunion, Martinique, Guadeloupe, Guyane) so črni in beli enakopravni, zato jih šteje v skup. Obče pa je znano, da so čistokrvni belci precej številni na Reunionu, v neznatni manjšini pa na Antilih in Gviani. Reunion: 173.910 Fr., Martinique 244.439, Guadeloupe 299.839, Gviana: 26.381, torej okroglo 670.000 Francozov. Po drugih naseljih: Nova Kaledonija 11.596, Novi Hebridi 677, Oceanija 3.600 (?), Saint-Pierre et Miquelon 3.918, obrežje Somalije 3918, Indija 400 (?), vkup 20.381. V okroglih številkah je torej vse prekmorsko francosko prebivalstvo takole razdeljeno: Glavni guvernementi in mandatne kolonije 44.000; plantacijske k. 670.000 (s črnci vred), razne kolonije 20.000, kaznienci 8000. Pri gorenjih številki 44.000 je omeniti, da je poleg teh še 41 milijonov stanovnikov razsejanih po ozemlju, ki je desetkrat večje nego površina Francije.

• Izredna transplantacija na oči. Ameriški zdravnik dr. Morgan v Petersenu je izvršil operacijo, ki vzbujala splošno pozornost. Dne 4. julija lani je eksplozija vzela očem nekemu 18 letnemu mladeniču. Dr. Morgan je sedaj presadil na mrtve oči svojega pacienta dele očesne tkanine mladega prejšica. Operacija je trajala 50 minut. Dr. Morgan upa, da bo mogoč v kratkem konstatirati popoln uspeh operacije, ker so se pri pacientu takoj pojavili početki vida in je pričakovati, da se vid utrdi in ojači.

— Čevlje kupite od domačih tovarov trdke Peter Kozina & Ko. z znamko »Pekoz«, ker so isti priznani na boljši in cenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠER.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

„Uprava Mestne hranilnice ljubljanske“ javlja tužno vest, da je njen dolgoletni pravni konzulent, gospod

dr. Ivan Tavčar

odvetnik itd.

dne 19. t. m. preminul.

Velezaslužnemu možu ohranimo časten spomin!

V Ljubljani, dne 20. februarja 1923.

„Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani“
javljajo žalostno vest, da je velezaslužni član njihovega upravnega sveta, gospod

dr. Ivan Tavčar

odvetnik, predsednik Ljubljanske kreditne banke itd. itd.

danes preminul.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1923.

Ravnateljstvo in uradništvo „Ljubljanske kreditne banke“ javlja žalostno vest, da je njen soustanovitelj, član upravnega sveta in dolgoletni predsednik, gospod

dr. Ivan Tavčar

odvetnik, bivši župan ljubljanski, narodni poslanec itd. itd.

danes preminul.

Slava njegovemu spominu!

V Ljubljani, dne 19. februarja 1923.

Kontoristinja,

vešča vseh pisarniških del, zmožna slovenskega in nemškega jezika, ZELI PREMENITI SLUŽBO. Gre tudi za blagajničarko. Ponudbe pod »Zmožnost/1806« na upravo »Slov. Naroda«.

Obnovite naročnino!

Sprejme se popolnoma samostojna prodajalka za čevlje

za novo ustanovljeno trgovino v Ljubljani. — V poštev pridejo samo v tej stroki izveščane moči. Naslov pove iz prilaznosti portir hotela Union do 22. t. m. 1845

Svetlo in zračno sobo

ISČE MLAD SAMEC, po poklicu inženjer. Vzame event. tudi hrano. — Ponudbe pod »Mlad samec/1827« na upravo »Slov. Naroda«.

Prodaje se

2—3 vagona prima šibe za plesti korpe, 1—2 vagona krumpira biranoga za jelo. — Hrv. Seljačka Gospodarska zadruga u Bartolovcu kod Varaždina. 1817

Šivilja

se priporoča za delo na dom, za pešo in oblike. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1835

Na stanovanje in hrano

SPREJMEM TAKOJ GOSPODA OZIROMA DIJAKA. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1815

17 let star mladenič

z 2 gimn. razr., ISČE SLUŽBE za SLUGO ali kakšno drugo primerno delo. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »T. A./1811«.

Proda se

1 POSTELJA, 1 MIZA, 4 STOLI, 1 PISALNA MIZA, 1 MIZA ZA PERILO (Schubladkasten) za ceno 1850 dinarjev. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«.

Čopodična s prakso,

vešča strokovna in notarskih poslov, ZELI PREMENITI SLUŽBO K NOTARJU ali ODVETNIKU. — Ponudbe pod »Marjiva/1718« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Zobotehnica išče mesta

v Sloveniji kot tehnica ali asistentinja TAKOJ ali pozneje. — Ponudbe pod »Starejša moč/1821« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Po ugodni ceni se prodaja

dobro ohranjena PLOČEVINA, STA SEDEČA BANJA s PEČJO in MOSKE DRSALKE (Schlittschuh). — Poizve se: Mizarstvo, Poljanska c. 19, Ljubljana. 1813

Boljše dekle išče službe

kot GOSPODINJA ali KUHA-RICA za k mali boljši družini. — Nastopi 1. ali 15. marca. — Naslov: Mary Šubic, Javornik, Gorrenjsko. 1816

Išče se pridna in poštena soba-

rica proti dobri plači, katera govori tudi nemško. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1820

Iščem deklico

k majhnemu otroku za pospoladne. — Šolski drevored 2/III. levo. 1826

Išče se eno ali dve sčbi

z dvema posteljama ZA TAKOJ. — Ponudbe pod »Dve postelji/1825« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Zlata zapestna ura in

briljanten prstan se prodaja. Naslov pove uprava lista. 1829

ISCEM

mehlovano mesečno sebo. Ponudbe pod »Plačam dobro/1807« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Proda se velika hiša

sredi mesta, pripravna za vsako obrt. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1808

Kot pisarniška moč

ISČE SLUŽBO GOSPODIČNA z večletno prakso. — Ponudbe na upravo lista pod »Mirna/1809«.

Mesta gospodinje

želi vdova k samostojnemu gospodarstvu. — Ponudbe pod »Oskrbenica/1805« na upravo »Slov. Naroda«.

Mesto kontoristinje

ali KNJIGOVODKINJE ISČE trgovsko naobrazena gospodična, ki ima posebno veselje in talent do računstva in knjigovodstva, kar je razvidno tudi iz spričevala. Sicer začetnica, toda res vestna in pridna. — Ponudbe pod »Začetnica/1810« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Soba išče gospodična,

po možnosti S HRANO ZA TAKOJ. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Plača dobro/1796«.

Računska uradnica

z večletno prakso, ISČE PRIMERNE SLUŽBE. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1729

Dijakinja se sprejme na stanovanje in dobro do-

mačo hrano. Plača pa dogovoru. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Dobra hrana/1773«.

Lokal ali sobo

prilagojeno za trgovino v Ljubljani ali Sp. Šiški se išče. Kdor preskrbi, dobi nagrado. Ponudbe pod »Trgovina/1659« na upravo »Slov. Naroda«. 1659

Gostilna

v bližini Ljubljane se takoj odda na račun. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 1837

Išče se srednje skladišče

v mestu ali na periferiji; lahko tudi pripravna klet ali šupa. — Ponudbe pod »Skladišče/1713« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Službo išče absolvent

TRGOVSKE VIŠKE SOLE, več slovensčine, nemščine, francoščine, deloma tudi hrvaščine in laščine. — Ponudbe pod »Absolvent/1753« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Izkušen brusar

in dva izveščana žagarja za samico na 4 rezila, zmožna tudi popravit, se sprejmejo na večjo žago na Orenjskem. Ponudbe naj stavijo samo neoplenjeni na upravo »Slov. Naroda« pod »Žaga/1841«.

Cepljene trte

rodovitnih vrst, vkošenjenih divjakov Rip. Port. vkošenjene bele šmarice in šmarice v vlažne orežaje po dnu vni cent. — Alojzij Grabar, nos. in trinar, Zagorci, p. Juršinci pri Ptutu. Prosim znakme za odgovor. 1839

Preklic.

Preklicujem vse žalitve, ki sem jih izrekel dne 23. januarja t. l. v gostilni pri »Kramarju« na Glincih proti g. Josipu Petriču, hišnemu posestniku v Ljubljani ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnega nezanja. V Ljubljani, dne 20. febr. 1923. Janez Krstan.

Uradnik z bančno in industrijsko prakso prevzame korespondenco slovensko, nemško, hrvaško, knjigovodstvo, propagandna, reklamna, organizatorična dela i. dr. na dom, ev. gre k podjetnikom. — Ponudbe pod »Tajnik/1789« na upravo lista.

Iščem veliko stanovanje

(5 sob) v Ljubljani z vsem komfortom za l. 1924 ali preje, event. proti zamenjavi za malo stanovanje. — Oferte pod »Valovizirana mirovna najemnina/1763« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Trgovska oprava se prodaja.

Specerijaska stelaža, visoka 2'4" m, dolga 3 m, z 48 malimi in 24 velikimi ladečci. 2 manufakturne stelaže 2'10 m visoke, 1 in pol m dolge. 2 pudelna po 2 m dolga. 2 pudelna po 3 m dolga, vse le nekoliko let staro in dobro ohranjeno. Jos. Divjak, trgovec v Ribnici. 1741

Registrirna blagajna se prodaja.

Naslov pove upr. Slov. Narod. 1632

Iščem stanovanje

proti nagradi, obstoječe iz kuhinje ter ene ali dveh sob. — Ponudbe na: Poštni konduktor Fr. Karba, barake za kurilnico Južnega kolodvora. 1788

PRODA SE

kompletna spolna oprava

(fornirana) z žimnclami. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 1679

Največja izbira

različnih pletenja, m. jic, nožavice

in rokavice pri trvdki A. & E. Škaberné Ljubljana, mestni trg 10

Prodajam hrastove plohe.

15 m³ žamanih 9, 10 cm debelih 2—4 m dolgih, 6 m³ nežamanih in na polžamanih 6 cm debelih 2—4 m dolgih; prvovrstno blago. Cena po dogovoru. Vprašati je pri V. TOME, Dunajska cesta št. 31/III, Ljubljana. 1793

ZAMENJAM

lepo veliko zračno sobo

S STEDILNIKOM, v sredini mesta, S SOBO IN KUHINJO ali SOBO S STEDILNIKOM, na periferiji. — Dopolnimo prosim pod »Ljubčo/1707« na upravo »Slovenskega Naroda«.

SENO, SLAMO

IN DRUGE DEZELNE PRIDELKE (seno 900 K, slama 600 K), franko vsaka postaja v Sloveniji, dobavlja domača trvdka

PUKL IN VERCE, trgovina z dež. pridelki, Šošta j.

Občinskega tajnika,

zmožnega, ISČE župan ene občine, ki šteje 3500 prebivalcev na Dolenskem v krškem okraju. Plača po dogovoru. Prošnje je vlagati do 15. marca t. l. na naslov, ki se izve na upr. »Slov. Naroda«. 1737

Pozor Primorci!

NA PRODAJ JE VELIKA ENO-NADSTROPNA HIŠA z gospodarskim poslopijem in velikim vrtom, ob glavni cesti in Južni železnici pri Razriboru. Električna moč iz Fale na razpolago. Pripravna za PEKARSKO OBRT, ker iste ni nobene daleč okrog. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 1792

Mlajši trgovski uradnik

z dobro šolsko izobrazbo ter dobrim poznavanjem jezikov, dobi trdno nastavljenje pri uglednem podjetju. Ponudbe pod »Stabil II—F—58« na Interreklam d. d. Zagreb, Illica 21. 1736

Gospodična,

vešča popolnoma slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ali na srbo-hrvaškega in nemškega SE SPREJME V JAKO DOBRO SLUŽBO. Poleg tega je potrebna lepa pisava in pisanje s pisalnim strojem. Po možnosti znanje stenografije in poleg omenjenih jezikov imajo prednost one, ki znajo nekoliko češkoslovaško ali francosko. — Pismene ponudbe, po možnosti s priloženo fotografijo in spričevali ter navedbo zahtevane plače naj vpošljejo na upravo »Slovenskega Naroda« pod znakom H. M./1799«.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani nana, da je njen podpredsednik, častni član, odvetnik, bivši župan ljubljanski, narodni poslanec itd., gospod

dr. Ivan Tavčar

včeraj po dolgotrajni bolezni izdihnil svojo blago dušo.

Slava njegovemu spominu!

V Ljubljani, 20. februarja 1923.

Nadzorstveni svet „Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani“ javlja tužno vest, da je preminul dolgoletni predsednik zavoda, gospod

dr. Ivan Tavčar

v ponedeljek, dne 19. februarja, ob eni popoldne.

Slava njegovemu spominu!

V Ljubljani, dne 19. februarja 1923.

Nadzorstveni svet Ljubljanske kreditne banke.

Zahvala.

Ob času, ko smo v bridki žalosti spremili k večnemu počitku našega blagega, dobrega brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Mankoča

nam je bilo v veliko uteho, da je toliko src žalovalo z nami. Zahvaljujemo se prav iskreno vsem, ki so izkazovali naklonjenost dragemu pokojniku med boleznijo, posebno pa g. vl. svet. univ. prof. dr. Slajmerju in dr. Krajcu za požrtvovalno zdravniško pomoč, vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, ki so mu poklonili cvetje ali mesto njega darovali v njegov spomin vsote v dobredelne namene.

Prav posebno zahvalo izrekamo g. pokr. namestniku Ivanu Hribarju, g. gener. konzulu Č. S. dr. Benču, zastopnikom Jadranske banke in vsem drugim dostojanstvenikom, ki so izkazali blagopokojniku zadnjo čast.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1923.

Rodbina Mankoč.